

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Rozpočtový proces na úrovni obce – teorie a praxe

Budgetary Process at the Level of Municipality –

Theory and Practice

Vypracovala: Michaela Kotlanová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.

České Budějovice 2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela KOTLANOVÁ**
Osobní číslo: **E14130**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Rozpočtový proces na úrovni obce - teorie a praxe**

Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Zásady pro vypracování:

Rozpočtový proces, jehož nedílnou součástí je i problematika stanovení výše příjmů a výdajů, obzvlášť fáze přípravy, tvorby a schvalování má vliv na finanční hospodaření obce v následujícím kalendářním roce. V České republice jsou obecní rozpočty závislé na přerozdělovaných příjmech, tedy na sdílených daních a dotacích. V praxi to znamená ne příliš velkou možnost obce ovlivnit velikost rozpočtových příjmů, které jsou zdrojem pro financování obecních výdajů.

Cíl:

Cílem práce je zhodnocení současné právní úpravy rozpočtového procesu na úrovni obce Číhaň, kdy základním pilířem je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Metodika:

Literární rešerše charakterizuje soustavu veřejných rozpočtů v ČR a současně s ní i ekonomickou autonomii obecních rozpočtů. Dále se zabývá problematikou rozpočtového procesu, kde je vyzdvížena fáze návrhu rozpočtu obce, a následnou kontrolou a plněním rozpočtu obce. V úvodu praktické části je charakterizována zvolená obec Číhaň a jsou analyzovány jednotlivé fáze rozpočtového procesu v obci, jehož základní právní úprava je obsažena v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Závěr práce tvoří zhodnocení právní úpravy, poukázání na problémové oblasti a případná doporučení vyplývající z analýzy rozpočtového procesu obce Číhaň.

Použité metody - řízený rozhovor, pozorování, popis, komparace, analýza, syntéza.

Databáze - poskytnuté podklady od obce.

Osnova:

1. Úvod.
2. Soustava veřejných rozpočtů v ČR.
3. Ekonomická autonomie obecních rozpočtů.
4. Rozpočtový proces - důraz na fázi návrhu rozpočtu obce.
5. Plnění a kontrola rozpočtu obce.
6. Charakteristika obce Číhaň.
7. Analýza rozpočtového procesu v obci Číhaň.
8. Diskuse.
9. Závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. Peková, J. (2011). *Finance územní samosprávy: teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer.
2. Provazníková, R. (2009). *Financování, měst, obcí a regionů: teorie a praxe (2nd ed.)*. Praha: Grada Publishing.
3. Schneiderová, I. (2014). *Rozpočtová skladba v roce 2014*. Turnov: Acha obec účtuje.
4. Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. (2012). *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer.
5. Peková, J. (2004). *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press.
6. Peková, J. (2011). *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 8. února 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2017

doc. Ing. Ladislav Rožánek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 19
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jirků, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 8. února 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na zadané téma Rozpočtový proces na úrovni obce – teorie a praxe jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Číhání dne 25. 8. 2017

Michaela Kotlanová

Poděkování:

Poděkování patří především Ing. Marii Vejsadové Dryjové, Ph. D., za vedení mé bakalářské práce. Kromě toho bych ráda projevila dík starostovi obce Číhaň Ing. Josefu Srbovi a účetní identické obce Miluši Kotlanové za poskytnuté podklady, do kterých mi umožnili nahlédnout při tvorbě a zpracování této bakalářské práce.

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	SOUSTAVA VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ V ČR.....	9
2.1	Problematika rozpočtu	11
2.2	Rozpočet jako finanční plán	11
2.3	Rozpočet jako účetní bilance	11
2.4	Běžný rozpočet.....	12
2.5	Kapitálový rozpočet	13
2.6	Funkce rozpočtu.....	13
2.7	Pojem obec.....	14
3	EKONOMICKÁ AUTONOMIE OBECNÍCH ROZPOČTŮ	16
3.1	Transfery poskytované územním samosprávným celkům	18
4	ROZPOČTOVÝ PROCES.....	19
4.1	Rozpočtové zásady	19
4.2	Etapy rozpočtového procesu.....	19
4.2.1	Sestavení návrhu rozpočtu	20
4.2.1.1	Příjmy a výdaje rozpočtu	23
4.2.1.2	Druhy třídění rozpočtové skladby	23
4.2.1.3	Metody sestavování rozpočtu.....	27
4.2.2	Projednání a schválení návrhu rozpočtu	28
4.2.3	Plnění a kontrola rozpočtu obce.....	30
4.2.3.1	Přezkum hospodaření obce.....	31
4.2.4	Závěrečný účet.....	32
5	METODIKA.....	34
6	CHARAKTERISTIKA ZVOLENÉ OBCE	36
7	INFORMACE O OBCI.....	37
7.1	Místní knihovna	37
7.2	Jednotka požární ochrany (JPO).....	38
7.2.1	Sbor dobrovolných hasičů Číhaň	38
8	ČLENSTVÍ OBCE.....	39
8.1	Mikroregion Plánicko, z. s. p. o.....	39
8.2	Dobrovolný svazek obcí Ostružná	39

9	HIERARCHICKÉ USPOŘÁDÁNÍ OBECNÍHO ÚŘADU ČÍHAŇ.....	40
10	ROZPOČET OBCE ČÍHAŇ.....	41
10.1	Organizační řád obce	41
10.2	Příjmy a výdaje rozpočtu.....	42
10.2.1	Příjmy rozpočtu obce.....	42
10.2.2	Výdaje rozpočtu obce.....	44
11	ANALÝZA ROZPOČTOVÉHO PROCESU OBCE ČÍHAŇ	47
11.1	Návrh rozpočtu obce Číhaň.....	49
11.1.1	Rozpočtový výhled.....	50
11.2	Projednání a schválení návrhu rozpočtu	51
11.2.1	Rozpočtové provizorium	52
11.3	Plnění a kontrola rozpočtu obce	53
11.3.1	Rozpočtová opatření	53
11.3.2	Přezkum hospodaření obce	55
11.4	Závěrečný účet obce	55
12	DISKUSE A NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ.....	57
13	ZÁVĚR.....	60
	SUMMARY.....	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
	SEZNAM POUŽITÉ LEGISLATIVY	63
	INTERNETOVÉ ZDROJE.....	64
	SEZNAM TABULEK.....	65
	SEZNAM OBRÁZKŮ	65
	SEZNAM GRAFŮ	65
	PŘÍLOHY	66

1 ÚVOD

Rozpočtový proces je jednou z nejdůležitějších záležitostí každé obce či kraje. Každoroční sestavování rozpočtu, jak stanovuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, se stává nezbytným hospodářským nástrojem. Každý rozpočet, jenž se skládá ze strany příjmů a výdajů, je nedílnou součástí celé soustavy rozpočtů. Samotný rozpočtový proces v sobě zahrnuje čtyři fáze, kterými jsou návrh rozpočtu, projednání a schválení rozpočtu, kontrola plnění rozpočtu a závěrečný účet obce. I přesto, že rozpočet je účinný na dobu jednoho kalendářního roku, rozpočtový proces má trvání delší, a to obvykle jeden a půl až dva roky. Tento delší časový horizont vyplývá z faktu, že přípravné práce probíhají již během předešlého roku. Rozpočtový proces je ukončen schválením závěrečného účtu obce, jehož součástí se stává také zpráva o výsledku hospodaření za uplynulý rok. V této oblasti je rozhodující zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Rozpočet jako plán příjmů a výdajů ovlivňuje hospodaření obce s peněžními prostředky v nadcházejícím kalendářním roce. Jejich výše se ovšem střetává s problémem rozpočtového omezení a nedostatečnou ekonomickou autonomií územních samosprávných celků. Chybějící finanční prostředky municipálních rozpočtů musí být následně kompenzovány v podobě sdílených daní a dotací od vyšších úrovní vlády. Významnou roli v této oblasti hraje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.

Hlavním cílem této práce je zhodnocení současné právní úpravy rozpočtového procesu na úrovni obce Číhaň, kdy základním pilířem je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Dílčí cíl se zabývá problematikou samotného rozpočtového procesu a analýzou jeho jednotlivých fází.

2 SOUSTAVA VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ V ČR

Základním článkem rozpočtové soustavy jsou rozpočty, respektive finanční prostředky a způsob jejich zajišťování a přerozdělování. Nezbytnou součástí představují také rozpočtové vztahy a vazby mezi jednotlivými úrovněmi vlády. Jak uvádí Peková (2011), veřejný rozpočet je podmínkou k příznivému fungování každého státu a příslušné vládní úrovně. Soustava veřejných rozpočtů je tvořena z jednotlivých, dílčích veřejných rozpočtů. Peková (2011) ve své publikaci uvádí následující strukturu rozpočtové soustavy v České republice:

a) soustava veřejných rozpočtů:

- *státní rozpočet (dále jen SR),*
- *municipální rozpočty (rozpočty obcí a krajů),*
- *rozpočty neziskových organizací (především příspěvkových organizací),*
- *rozpočty dobrovolných svazků obcí (dále jen DSO),*
- *rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti (dále jen RRRS),*
- *rozpočty organizačních složek,*

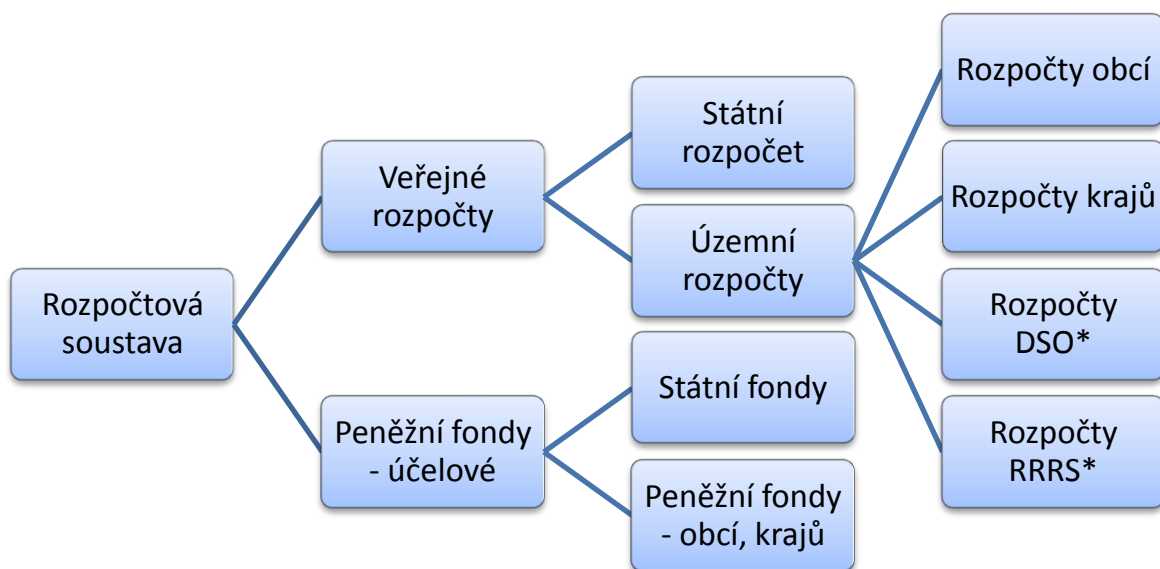
b) mimorozpočtové peněžní fondy (zpravidla se řadí mezi fondy účelového typu):

- *fondy Evropské unie (prostřednictvím Národního fondu, který spravuje Ministerstvo financí České republiky),*
- *státní fondy,*
- *peněžní fondy základních územních samosprávných celků (měst a obcí),*
- *peněžní fondy vyšších územních samosprávných celků (krajů).*

V současnosti je hojně využíván pojem nadnárodní rozpočet, kterým se rozumí rozpočet Evropské unie a který tvoří též důležitou složku rozpočtové soustavy. Státní neboli ústřední rozpočet reprezentuje podstatnou část peněžních prostředků nenávratného typu a má tudíž v soustavě rozpočtů rozhodující postavení. Rozpočet státu slouží jako nástroj využívaný v oblasti hospodářské, stabilizační a redistribuční politiky. Jak uvádí Peková, Pilný & Jetmar (2005, str. 195): „Významnou úlohu pro efektivní hospodaření v celé rozpočtové soustavě mají územní samosprávy“. Rozpočty municipalit jsou členěny na rozpočty obcí, které představují základní územní samosprávné celky, a rozpočty krajů, jež vystupují jako vyšší územní samosprávné celky. Veřejnoprávní neziskové organizace, jejichž převážnou část zastupují příspěvkové organizace, jsou svými rozpočty napojeny na rozpočet zřizovatele netto

způsobem, obvykle příspěvkem. Hospodaření s finančními prostředky je proto možné pouze s jeho souhlasem. Druhou významnou složkou spadající do neziskových organizací jsou organizační složky státu, krajů či obcí, které se napojují na rozpočet brutto způsobem. Peková (2011) uvádí, že do skupiny mimorozpočtových fondů lze zařadit fondy účelového i neúčelového typu, přičemž převažují fondy účelové. O zřízení i rušení mimorozpočtového fondu rozhoduje zastupitelstvo obce či kraje. Jak doplňuje Peková (2011, str. 404): „Využívání těchto fondů je dobrovolné (na rozdíl od územního rozpočtu)“.

Obrázek 1: Schéma rozpočtové soustavy v ČR

Zdroj: Peková (2011, str. 403) – vlastní zpracování

*DSO = dobrovolný svazek obcí; RRRS = regionální rada regionů soudržnosti

Jak charakterizují Peková, Pilný & Jetmar (2005, str. 196): „Čím je složitější vnitřní státoprávní uspořádání státu, tím více je veřejných rozpočtů a případně i dalších mimorozpočtových fondů.“ V rámci rozpočtové soustavy je podstatné rozhodování ohledně výše daňových příjmů dle rozpočtového určení daní. Naopak na straně výdajů je důležité určit způsob jejich zajišťování a financování v souvislosti s rozdělením odpovědnosti. Jak uvádí Peková (2011, str. 95): „Významná je i optimalizace finančních vztahů mezi rozpočty formou transferů – dotací, subvencí, příspěvků.“

2.1 Problematika rozpočtu

Rozpočtem územních samosprávných celků, tj. rozpočty obcí a krajů, se rozumí detailně rozepsaný plán toku hotovosti během kalendářního roku. Dle Provazníkové (2015) jde o decentralizovaný peněžní fond, kde se shromažďují příjmy získávané přerozdělením v rozpočtové soustavě a příjmy vytvořené vlastní činností, které se následně využívají k financování veřejných a soukromých statků a služeb. Rozpočet je založen na principu:

- nenávratnosti – na odvedené daně není nárok na zpětné navrácení,
- nedobrovolnosti – zákon udává povinnost platit,
- neekvivalence – neexistuje souvislost mezi úhrnem příjmů a výdajů.

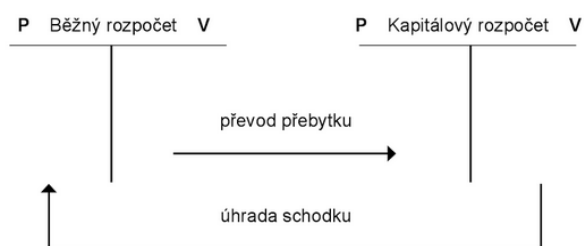
2.2 Rozpočet jako finanční plán

Dle Sedmihradské (2015) je rozpočet označován jako finanční plán. Povinnost vytvářet rozpočet stanovuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Finanční plánování příjmů a výdajů se střetává s problémem rozpočtového omezení. Provazníková (2015, str. 52) charakterizuje rozpočtové omezení slovy: „*Snaha územních celků vytvořit dostatečný objem zdrojů na příjmové straně rozpočtu je často v konfliktu s financováním určitých záměrů a cílů na výdajové straně.*“

2.3 Rozpočet jako účetní bilance

Rozpočet jako bilanční nástroj musí dávat do rovnováhy příjmy a výdaje obce za účetní období. Jak tvrdí Peková (2011), z hlediska vnitřního členění se doporučuje oddělovat běžný a kapitálový rozpočet. Obě tyto části se liší svojí strukturou a ovlivňují je odlišné faktory.

Obrázek 2: Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem

Zdroj: Provazníková (2015, str. 61)

2.4 Běžný rozpočet

Běžný neboli provozní rozpočet dává do souladu běžné příjmy spolu s běžnými výdaji. Tyto příjmy a výdaje se každoročně opakují a souvisí s daným rokem. Prostřednictvím provozních příjmů se financují běžné výdaje neinvestičního typu. Převážnou část běžných příjmů tvoří příjmy daňové. Součástí běžného rozpočtu jsou taktéž mandatorní výdaje, které mají charakter povinných výdajů stanovených ze zákona. Peková (2015) doporučuje sestavovat tento rozpočet jako přebytkový, neboť jen tento stav vede k pozitivní hospodářské činnosti. Následující tabulka 1 ukazuje, jaké typy příjmů a výdajů se vyskytují v běžném rozpočtu.

Tabulka 1: Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Daňové příjmy:	Všeobecné veřejné služby (veřejná správa...)
Svěřené daně	Veřejný pořádek (hasiči, policie, armáda)
Sdílené daně	Vzdělání (školy)
Místní daně	Péče o zdraví (veřejné zdravotnictví)
Správní poplatky (daně)	Bydlení
Nedaňové příjmy:	Komunální služby
Uživatelské poplatky za služby	Výdaje na podnikání
Příjmy z pronájmu majetku	Ostatní běžné výdaje (nahodilé, pokuty...)
Příjmy od vlastních neziskových organizací	Placené úroky
Zisk z podnikání	Běžné dotace poskytnuté jiným rozpočtům
Ostatní	
Přijaté transfery:	
Běžné dotace ze státního rozpočtu	
Běžné dotace ze státních fondů	
Od územních rozpočtů	
Ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce apod.)	
Saldo v podobě přebytku	Saldo v podobě schodku

Zdroj: Provazníková (2015, str. 61), vlastní úprava

2.5 Kapitálový rozpočet

Kapitálový rozpočet oproti rozpočtu běžnému zachycuje jednorázové příjmy a výdaje, které se pravidelně neopakují. Tyto příjmy i výdaje obvykle přesahují období jednoho roku. Jak uvádí Peková (2011), zpravidla dochází k nedostatku nenávratných příjmů určených na financování investic, a tudíž je potřeba doplnit je o příjmy návratného typu.

Tabulka 2: Schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Z prodeje majetku	Na investice
Kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy	Kapitálové dotace poskytnuté jiným rozpočtům
Příjmy z půjček, úvěrů,...	Výdaje na nákup obligací, akcií
Příjmy z emise vlastních obligací	Poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
Dary na investice	Splátky dříve přijatých půjček
Přebytek běžného rozpočtu	Krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Provazníková (2015, str. 61), vlastní úprava

2.6 Funkce rozpočtu

Veškeré municipální rozpočty (tj. rozpočty obcí a krajů) plní tři úlohy veřejných financí, kterými jsou alokační, redistribuční a stabilizační funkce.

Alokační funkce

Alokační funkce patří mezi nejdůležitější funkce v postavení municipality. Peněžní prostředky v rozpočtech územních samospráv slouží, dle Pekové (2004), k decentralizovanému zabezpečování veřejných statků a služeb místním občanům. Provazníková (2015, str. 48) zaujímá k alokační funkci následující postoj: „*Veřejné statky by měly být zajišťovány v souladu s preferencemi obyvatel, kteří hradí náklady na tyto statky prostřednictvím placených daní, případně uživatelským poplatkem.*“ Z toho vyplývá, že alokační funkce je vhodná k decentralizaci na územní samosprávy. Naopak takové veřejné statky, které přinášejí prospěch celé zemi, by dle Provazníkové (2015) měly být zabezpečovány na centrální úrovni vlády (např. obrana státu – policie, armáda, hasiči, atd.).

Redistribuční funkce

Cílem redistribuční úlohy je přerozdělování důchodů od obyvatel s vyššími příjmy k sociálně slabším obyvatelům. Jak uvádí Peková (2011), dochází zde k centralizování na vyšší úroveň vlády, územní samosprávy mají pouze omezené možnosti využití sociální výpomoci.

Stabilizační funkce

Stabilizační funkci by stejně jako funkci redistribuční měla obstarávat centrální vládní úroveň. Mezi hlavní cíle této funkce se řadí pozitivní růst významných makroekonomických ukazatelů a následná stabilizace celé ekonomiky. Dle Pekové (2011) má decentralizovaná úroveň vlády velmi omezené možnosti ovlivnit úroveň produktu a důchodu na svém území, neboť může využívat jen takové stabilizační nástroje, které mají velmi omezenou účinnost.

2.7 Pojem obec

Pojem obec značí základní územní samosprávný celek. Mezi charakteristické rysy obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, patří její vymezené území a občané, kteří zde trvale žijí. Obec vlastní majetek a peněžní prostředky, se kterými hospodaří, a sestavuje roční rozpočet. Jde o právnickou osobu, která má právní subjektivitu. Další důležitou vlastností obce je její působnost týkající se veřejných záležitostí v katastrálním území. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, nařizuje obcím vykonávat samostatnou či přenesenou působnost v záležitostech, jež se vztahují k dané obci, a blíže specifikuje jejich kompetence a odpovědnosti.

Samostatná působnost

Mezi přednostní působnost obce se řadí vlastní samospráva neboli samostatná působnost. Obec má zákonem stanovené pravomoci, které udávají, v jakých záležitostech má obec právo samostatně rozhodovat. V rámci samostatné působnosti obec vydává obecně závazné vyhlášky. Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, do samostatné působnosti obce lze zařadit:

- vlastnictví majetku a finančních prostředků, s nimiž může hospodařit,
- hospodaření podle ročního rozpočtu,
- reprezentaci veřejného zájmu občanů a ostatních subjektů,
- rozvoj územního obvodu obce,
- schvalování územního plánu obce,
- zajišťování místních veřejných statků,
- výběr místních poplatků,
- zřizování právnických osob, příspěvkových organizací a organizačních složek obce,

- zřizování jednotky dobrovolných hasičů a požární ochrana v obci,
- spolupráce s jinými obcemi (obec se může stát členem dobrovolného svazku obcí),
- ukládání pokut za správní delikty.

Přenesená působnost

Obce vykonávají vedle samostatné působnosti také úlohy v rozsahu výkonu státní správy.

V tomto případě se mluví o tzv. přenesené působnosti, kterou provádí výkonné orgány obce.

Dohled nad nimi však mají orgány státní správy, které jsou považovány za nadřízené orgány.

V rámci přenesené působnosti obec vydává tzv. nařízení obce. (Peková, 2011)

3 EKONOMICKÁ AUTONOMIE OBECNÍCH ROZPOČTŮ

Územní samosprávy ke svému úspěšnému fungování potřebují znát ekonomické předpoklady, podle kterých mohou hospodařit s určitou mírou finanční autonomie. Obce však jsou ve velkém měřítku závislé na daňových výnosech státu. Jak uvádí Peková, Pilný & Jetmar (2005), územní samosprávy mají právo vydávat své vlastní předpisy, avšak nesmí být v rozporu s ústavou ani zákony, které vydává stát. Pojem ekonomická autonomie obcí označuje určitou nezávislost či samostatnost v oblasti rozhodování o peněžních prostředcích a jejich hospodaření. Obce mají dle § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, omezené pravomoci ovlivňovat své příjmy. Peková, Pilný & Jetmar (2005, str. 119) charakterizují autonomii obcí následovně: „*Relativní finanční soběstačnost neznamena úplnou finanční soběstačnost a úplnou finanční nezávislost územní samosprávy na státu.*“

Obecnou otázkou tedy je, do jaké míry by měl stát regulovat nakládání s peněžními prostředky územních samosprávných celků a do jaké výše jsou municipality samy odpovědné za vynaložení finančních prostředků. V oblasti autonomie obcí a hospodaření s veřejnými prostředky musí územně samosprávné celky dodržovat následující právní předpisy:

- *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,*
- *Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí,*
- *Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů,*
- *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích,*
- *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,*
- *Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích,*
- *Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní,*
- *Vyhláška ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě,*
- *Vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu.*

Přerozdělování peněžních prostředků napříč rozpočtovou soustavou je jedním z hlavních úkolů redistribuční funkce. Mezi významné příjmy obecních rozpočtů patří sdílené daně a dotace poskytované od vyšších úrovní vlády. Bez těchto příjmů by územní samosprávy mohly jen těžko existovat, neboť pokrývají podstatnou část výdajů rozpočtu. Ústřední vláda

prostřednictvím zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, stanovuje podíl obcí na sdílených daních. Za sdílenou daň je považována daň z přidané hodnoty, část daně z příjmů právnických osob (vyjma daní placených obcemi) a daně z příjmů fyzických osob (kromě 30% podílu daně z příjmů fyzických osob podnikajících na území obce). Vedle toho ovlivňuje autonomii obcí řada dalších faktorů, které uvádí ve své publikaci Provazníková (2015). Jako nejvýznamnější faktory, jež snižují samostatnost obcí, je možno uvést:

- rozsah zabezpečovaných veřejných statků a služeb, které poskytují územně samosprávné celky v rámci samostatné a přenesené působnosti (zde vyvíjí centrální vláda tlak na co nejvyšší kvalitu a úroveň statků a služeb),
- národní smlouvy týkající se plateb – těmito smlouvám se obce v praxi nemohou vyhnout (např. obce nemají kompetence k tomu, aby si samy stanovily výši mezd či platů mimo zvolené tarify na národním stupni),
- demografické faktory – přírodní a fyzické podmínky významným způsobem ovlivňují stranu výdajů a jejich strukturu (např. obec s klesající tendencí v oblasti počtu obyvatel bude mít odlišné priority než obec s rostoucí tendencí),
- dosažený standard dané služby, u kterého je vyžadováno jeho zachování i do budoucna,
- objem daňových příjmů poskytnutých z účelových dotací, na základě kterých je ovlivňována výše výdajů,
- ekonomická situace, jež má účinky na výdaje místní vlády.

Nezbytnou součástí finanční autonomie obce tvoří též místní daně. V České republice se do této oblasti řadí daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a daň z nemovitostí. Správcem daně, kterému přísluší výběr těchto daní, je právě územní samosprávný celek. U místních daní mají možnost uvalit tzv. přírážky k dani. V případě daně z nemovitostí mají obce kompetence stanovovat koeficient (tedy výslednou sazbu daně) v rozmezí 1–5. Jak uvádí Peková (2011), mezi ostatní daňové příjmy jsou započítány místní poplatky, které obcím dávají určitou míru daňové autonomie. Tyto poplatky obce uvádějí v platnost obecně závaznou vyhláškou. Za nejčastěji využívané místní poplatky, jež představují příjmy rozpočtu, se považují např. poplatky ze psů, poplatky za odstraňování komunálních odpadů či poplatky za užívání veřejného prostranství.

V oblasti přenesené působnosti jsou municipalitám poskytovány z vyšších úrovní veřejných rozpočtů transfery, bez kterých by nemohly financovat své výdaje.

3.1 Transfery poskytované územním samosprávným celkům

Důvodem poskytování dotací mezi jednotlivými úrovněmi vlády je poskytování dodatečných peněžních prostředků a zmírnění neefektivnosti či nerovnosti, které jsou způsobeny vlivem decentralizace. Transfery jako přerozdělované finanční prostředky představují podstatnou část příjmů obcí. Jak uvádějí Peková, Pilný & Jetmar (2005), podíl dotací neustále stoupá vzhledem k rostoucím povinnostem, které stát uvaluje v přenesené působnosti na obce. Peková (2011) rozděluje dotace do dvou velkých skupin, a to na účelové a neúčelové dotace.

Účelové dotace představují pro příjemce dotace povinnost vynaložit peněžní prostředky na konkrétní účel. Stát se tak snaží zabezpečit stejnou úroveň veřejných statků na území celého státu. Tento typ dotace je podmíněn spoluúčastí příjemce, případně může být poskytován v paušální částce. Transfery vázané na specifický účel mohou být určeny jak na úhradu běžných výdajů, tak výdajů kapitálových. U neúčelových dotací má příjemce dotace právo samovolně rozhodovat o jejich využití. Jejich výše se obvykle odvíjí od fiskální potřeby územních samospráv. Poskytování těchto dotací není podmíněno spoluúčastí, což představuje pro územní samosprávy jednu z výhod.

4 ROZPOČTOVÝ PROCES

Rozpočtový proces označuje souhrn aktivit, jež se podílí na financování a hospodaření územní samosprávy za dané rozpočtové období, kterým je typicky kalendářní rok. Rozpočtový proces se u jednotlivých municipalit liší, povinnost dodržovat určité rozpočtové zásady a fáze rozpočtu však stanovuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů¹ pro všechny územní samosprávy totožně. (Provazníková, 2015)

4.1 Rozpočtové zásady

Při tvorbě rozpočtového procesu je třeba respektovat obecně platné rozpočtové zásady, mezi které patří dle Pekové (2004):

- *každoroční sestavování a schvalování rozpočtu* (povinnost hospodaření dle schváleného rozpočtu udává zákon),
- *dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu* (je základem pro úspěšné dlouhodobé hospodaření),
- *realnost a pravdivost rozpočtu* (reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu),
- *úplnost a jednotnost rozpočtu* (dle platné rozpočtové skladby),
- *hospodárnost a efektivnost* (účetní audit),
- *zásada publicity* (informovanost veřejnosti, tj. především občanů, o hospodaření obce),
- *zásada účelovosti* (správné použití finančních prostředků).

4.2 Etapy rozpočtového procesu

Rozpočtové období, jak již bylo řečeno, trvá po dobu jednoho roku. Veškeré fáze rozpočtového procesu však mají dobu trvání delší, obvykle 1,5 až 2 roky. Jak udává Sedmihradská (2015), etapy rozpočtového procesu lze rozčlenit následovně:

- sestavení návrhu rozpočtu,
- projednání a schválení návrhu rozpočtu,
- plnění rozpočtu a následná kontrola plnění rozpočtu,
- závěrečný účet (přehled o skutečném plnění rozpočtu).

---

¹ tzv. malá rozpočtová pravidla

Obrázek 3: Rozpočtový proces na příkladu rozpočtu obce v ČR

Zdroj: Peková, Pilný & Jetmar (2012, str. 251)

4.2.1 Sestavení návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu u větších obcí obvykle podává výkonný orgán obce, kterým je ve většině případů finanční odbor. U malých obcí je kompetentní osobou k sestavování návrhu rozpočtu starosta obce spolu s účetní. V případě, že mají tyto orgány nějaké připomínky, tak jsou zapracovány do návrhu rozpočtu. Obce se při sestavení a zveřejnění rozpočtu řídí § 11 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Práce, které se pojí se sestavováním návrhu rozpočtu, jsou zahájeny již půl roku či dříve před počátkem nového rozpočtového období. Tvorba návrhu rozpočtu se řadí mezi nejkomplikovanější fáze rozpočtového procesu, neboť rozpočet by měl představovat skutečný finanční plán. (Peková, 2011)

Při sestavování návrhu rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu, který musí být pro tyto účely detailně vypracován, tedy nad rámec zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Nestačí zde pouze souhrnné informace o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů, ale musí být dále podrobně rozčleněn. Návrh rozpočtu je dále napojen na data z rozpisu závazného státního rozpočtu či rozpočtového provizoria. V návrhu rozpočtu jsou zveřejněny též vazby na ostatní rozpočty, mezi něž patří rozpočty krajů, dobrovolných

svazků obcí, příspěvkových organizací či Regionálních rad regionů soudržnosti. Obce při tvorbě rozpočtu však na jejich schválení vyčkávat nemusí. Následně po odsouhlasení těchto finančních vztahů má zastupitelstvo obce povinnost pozměnit rozpočet na základě vzniklé skutečnosti, a to pomocí rozpočtového opatření. Typickým příkladem může být schválení účelové dotace na výkon státní správy, kterou poskytne kraj dané obci. Z tohoto důvodu musí návrh rozpočtu zahrnovat potřeby těch organizací, kterých je zřizovatelem. Jak stanovuje § 11 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, rozpočet obce musí též obsahovat stanovený objem účelově vázaných peněžních prostředků na spolufinancování programu či projektu Evropské unie, pokud se obec podílí na jeho realizaci.

Jak představuje Provazníková (2015) ve své publikaci, v návrhu rozpočtu musí být sepsány finanční vztahy v podobě závazných ukazatelů. Těmito indikátory mají povinnost se řídit obce, zřízené a založené právnické osoby v působnosti obce, případně další osoby, jež mají být příjemci transferů či příspěvků z rozpočtu. I v tomto případě je vycházeno z rozboru hospodaření uplynulých let. Jako příklad lze uvést projednání výše příspěvku na běžný chod školy s jejím ředitelem. Zvláště malé obce nedisponují potřebnými zdroji na realizaci investičních akcí, a tudíž podstupují mnohem větší riziko platební neschopnosti. Jak uvádí Provazníková (2015), v momentě, kdy se již v platební neschopnosti vyskytnou, není v současné době žádná právní legislativa, která by poskytovala malým obcím v průběhu insolvenčního řízení pokyny, jak zorganizovat jejich majetkové vztahy.

Sestavení návrhu by mělo brát v potaz skutečné hospodaření obce během minulých let. Jako optimální se doporučuje promítat do návrhu rozpočtu hospodaření alespoň za dva roky zpětně. Každý odbor ve fázi návrhu rozpočtu předkládá svůj návrh za příslušné oddělení, přičemž je rozdělen na příjmy a běžné a kapitálové výdaje. U takovýchto odborů Provazníková (2015) navrhuje určení maximální hranice v oblasti provozních výdajů, což vede ke zrychlení fáze návrhu rozpočtu a získání potřebného času na následnou fázi projednání a schválení rozpočtu.

Konečná podoba návrhu rozpočtu se po zveřejnění předloží ke schválení zastupitelstvu obce. Samotné zveřejnění podléhá zákonu č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Návrh rozpočtu musí být zveřejněn na webových stránkách dané obce a vyvěšen na úřední desce minimálně 15 dnů před dnem projednání návrhu na obecním zasedání zastupitelstva. Návrh rozpočtu je zveřejněn v úplném znění na internetových stránkách, na úřední desce postačí vyvěšení návrhu v užším rozsahu, přičemž musí zahrnovat alespoň

informace o příjmech a výdajích v druhovém třídění dle rozpočtové skladby (v nejvyšším třídění, tj. na paragrafy). Úřední deska také slouží k oznámení, kde lze nalézt zveřejněný návrh rozpočtu v jeho listinné podobě. Návrh rozpočtu musí být poté zveřejněn až do doby schválení rozpočtu. Místní občané mají právo své připomínky k návrhu vznést ústně během konání zastupitelstva nebo v písemné podobě, a to ve lhůtě, která je stanovena při jeho zveřejnění. Kromě toho § 11 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, stanovuje lhůtu pro zveřejnění rozpočtu na webových stránkách, a to nejpozději do 30 dnů ode dne jeho schválení.

Rozpočtový výhled

Jak je uvedeno v § 3 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, rozpočtový výhled je pomocným nástrojem pro střednědobé finanční plánování. Povinnost sestavovat rozpočtový výhled vyplývá ze zákona a je vyžadován zpravidla na dobu 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Jeho přesnou podobu však blíže nespécifikuje. Proto se v jednotlivých obcích liší rozsah jeho podrobnosti a je na každé obci, jakou míru podrobnosti si zvolí. V tom nejjednodušším členění musí obsahovat souhrnné údaje o příjmech, výdajích, dlouhodobých pohledávkách a závazcích, zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Zákon přímo neuvádí schválení rozpočtového výhledu zastupitelstvem, zpravidla však k tomuto kroku na úrovni územně samosprávných celků dochází.

Sedmihradská (2015, str. 47) uvádí, že „*rozpočtový výhled hraje v rozpočtovém procesu dvojí roli: je východiskem pro přípravu rozpočtu a současně zobrazuje dlouhodobé dopady současných nebo minulých rozhodnutí. Díky rozpočtovému výhledu se dostává rozpočtový proces do víceleté perspektivy*“. Nezpracování rozpočtového výhledu je považováno dle § 22a, odst. 1, písm. a, zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, za správní delikt, kdy může být obci v rámci tohoto zákona vyměřena pokuta. Ve své publikaci Provaníková (2015, str. 66, 67) charakterizuje pojem rozpočtového výhledu následujícími slovy: „*Rozpočtový výhled je nástrojem, který má využívat i ta nejmenší obec. Sestavování výhledu umožní obcím uvažovat o svých finančních zdrojích a potřebách v delším časovém horizontu než jeden kalendářní rok, což je důležité zejména pro plánování investičních potřeb a analýzu využívání návratných finančních prostředků pro jejich financování.*“

4.2.1.1 Příjmy a výdaje rozpočtu

Jak již bylo řečeno, veškeré příjmy a výdaje rozpočtů územních samospráv klasifikuje rozpočtová skladba, která se řídí aktuálně platnou vyhláškou vydávanou Ministerstvem financí ČR. Vyhláška platí pro všechny typy veřejných rozpočtů a poskytuje souhrnný pohled na finanční hospodaření. Kromě toho zajišťuje členění příjmů i výdajů na běžné a kapitálové. Dalším členěním příjmů a výdajů rozpočtu je dělení dle jejich povahy na návratné a nenávratné. (Vyhláška ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě)

„Rozpočtová skladba upravuje způsob třídění všech peněžních operací rozpočtů a mimorozpočtových fondů obcí a krajů (účelové fondy), včetně operací organizačních složek, u kterých jsou obce a kraje zřizovatelem. Nevztahuje se na operace související s podnikatelskou činností subjektů územní samosprávy a na příspěvkové organizace (zřizované obcemi, kraji), nevztahuje se na operace na účtech cizích prostředků, na účtech sdružených prostředků, na účtech fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) a podobných, které nemají charakter veřejných prostředků.“ (Peková, Pilný & Jetmar, 2005, str. 241)

Příjmy i výdaje jsou dle rozpočtové skladby rozčleněny jako peněžní operace, jenž jsou založeny na principu peněžních pohybů, neboli „cash“ principu. Tento princip využívá podle Pekové (2004) připisování finančních prostředků z bankovního účtu a na druhé straně jejich odepisování z tohoto účtu. Operace v pokladně se objeví na straně příjmů či výdajů v rámci rozpočtové skladby až v momentě jejich účtování společně s kompetentním bankovním účtem. Z toho lze usoudit, že se příjmy a výdaje peněžních prostředků z pokladny nepozorují zvlášť, nýbrž společně, avšak pozornost se věnuje převodům mezi pokladnou a bankovním účtem. (Peková, 2004)

4.2.1.2 Druhy třídění rozpočtové skladby

Aktuálně účinná rozpočtová skladba analyzuje příjmy a výdaje, které umožňuje členit dle následujících hledisek:

- *druhového třídění* (nejvíce využívaný způsob třídění příjmů a výdajů),
- *kapitálního třídění (odpovědnostní třídění)*,
- *odvětvového třídění*,
- *konsolidačního třídění (tzv. záznamové jednotky)*.

Druhové třídění

Základním tříděním příjmů a výdajů rozpočtu je právě třídění druhové, které umožňuje také spojitost s účetnictvím. Vztahuje se na všechny peněžní operace a člení je do tří hlavních oblastí – příjmy, výdaje a financování.

Jak uvádí Provazníková (2015), v rámci druhového třídění je používán čtyřmístný kód v členění na třídy (jednomístný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný kód) a jednotlivé položky (čtyřmístný kód).

Třída → seskupení položek → podseskupení položek → jednotlivé položky

Dle Schneiderové (2014) se mezi příjmové operace řadí třída 1 – třída 4:

- **Třída 1 – Daňové příjmy**

Zahrnují ze zákona povinné, nenávratné příjmy plynoucí z daní, příjmy z místních a správních poplatků, pojistné na sociální a zdravotní pojištění, doplatky na daních a sankce za pozdní, případně nesprávný odvod daní.

- **Třída 2 – Nedaňové příjmy**

Mezi nedaňové příjmy se řadí návratné příjmy, kterými jsou příjmy z prodeje nekapitálového majetku, příjmy z prodeje zboží a služeb, příjmy sankčního charakteru, jež se nevztahují k daním, a příjmy v podobě přijatých splátek půjček za účelem rozpočtové politiky.

- **Třída 3 – Kapitálové příjmy**

Do oblasti kapitálových příjmů jsou zařazeny příjmy z prodeje investičního majetku a finančních aktiv, které mají povahu majetkových podílů za účelem rozpočtové politiky, přijaté dary pro investiční účely s výjimkou darů přijatých od zahraničních vlád a přijatých transferů z jiných úrovní vlády.

- **Třída 4 – Přijaté dotace**

Přijaté dotace zahrnují detailněji členěné přijaté běžné a kapitálové dotace neopětované, nenávratné inkasované dotace a přijaté dary od zahraničních vlád a přijatých transferů z jiných úrovní vlády.

Mezi výdajové operace se podle Schneiderové (2014) řadí třída 5 a třída 6:

- **Třída 5 – Běžné výdaje**

Významnou část běžných výdajů tvoří výdaje na neinvestiční nákupy, mezi které se řadí výdaje na nákup zboží a služeb. Patří sem také náklady na mzdy, platy a pojistné placené zaměstnavatelem. Další složkou jsou neinvestiční transfery, které mají charakter poskytnutých dotací a příspěvků mimo rozpočtovou jednotku a neinvestiční půjčky v podobě návratných poskytnutých prostředků ostatním subjektům.

- **Třída 6 – Kapitálové výdaje**

Kapitálové výdaje zahrnují investiční nákupy, které představují výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a výdaje na pořízení akcií a majetkových podílů za účelem rozpočtové politiky. Další významnou složkou jsou investiční transfery, jež mají povahu poskytnutých dotací a příspěvků mimo rozpočtovou jednotku.

Odděleně od příjmových a výdajových operací stojí třída 8 – Financování:

- **Třída 8 – Financování**

Speciální postavení má třída 8 – Financování, která obsahuje stavové veličiny. Klasifikuje se na financování z tuzemska i ze zahraničí v členění na krátkodobé i dlouhodobé a na opravné položky. Mezi nezbytné údaje třídy 8 patří pohyby finančních prostředků na bankovních účtech, které mají povahu přijetí peněžních prostředků za účelem úhrady schodku rozpočtu. Ukazatele o stavových veličinách jsou důležité pro sestavení výkazu pro hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, tj. výkaz FIN 2-12 M. Územní samosprávy mají povinnost každý měsíc tento výkaz předkládat Ministerstvu financí České republiky. Jak charakterizuje Provažníková (2015, str. 107): „*Třída 8 vyjadřuje, jakým způsobem jsou příjmové a výdajové operace financovány. Zachycuje např. návratné přijaté finanční prostředky a výdaje na splátky jistin dříve přijatých půjček a vydaných dluhopisů souvisejících se zhodnocením dočasně volných finančních prostředků.*“ Dle slov Schneiderové (2014), se přijetí peněžních prostředků zapisuje plusem a vydání mínusem. Výjimku tvoří převody mezi vlastními účty, které mají charakter již provedené opravy převodů. Třída 8 – Financování slouží k zajištění salda rozpočtu:

$$\mathbf{Příjmy - výdaje = přebytek (+) \text{ či } schodek (-) = financování (-) \text{ či } (+)}$$

Jako příklad k třídě 8 – Financování lze uvést položku 8115, která vykazuje změnu stavu peněžních prostředků na bankovních účtech. Právě tato položka je často využívána v případě rozdílných částek mezi příjmy a výdaji.

Kapitolní třídění

Třídění příjmů a výdajů dle jednotlivých kapitol se podle § 2 odst. 1 vyhlášky ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, vztahuje pouze na státní rozpočet. Nepatří tedy mezi povinnosti obcí ani krajů, proto mu nebude dále věnována bližší pozornost.

Odvětvové třídění

U odvětvového třídění příjmů a výdajů je důraz kladen na účel použití finančních prostředků. Příjmy i výdaje jsou členěny podle oblastí (odvětví) v návaznosti na zabezpečování potřeb. Výdaje se dle odvětvového třídění člení zcela všechny, příjmy však jen některé, konkrétně nedaňové a kapitálové příjmy, které detailněji specifikuje aktuálně platná vyhláška ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

Provazníková (2015) podrobněji dělí příjmy a výdaje rozpočtu do následujících šesti skupin:

- 1) *Zemědělství a lesní hospodářství,*
- 2) *Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,*
- 3) *Služby pro obyvatelstvo,*
- 4) *Sociální věci a politika zaměstnanosti,*
- 5) *Bezpečnost státu a právní ochrana,*
- 6) *Všeobecná veřejná správa a služby.*

V rámci odvětvového třídění je používán čtyřmístný kód v členění na skupiny (jednomístný kód), oddíly (dvoumístný kód), pododdíly (třímístný kód) a paragrafy (čtyřmístný kód).

Skupiny → oddíly → pododdíly → paragrafy

Konsolidační třídění

Součástí konsolidačního třídění jsou tzv. záznamové položky, které zajišťují odstranění duplicit, jež jsou důsledkem dotačních vazeb v rozpočtové soustavě. (Peková, 2011)

4.2.1.3 Metody sestavování rozpočtu

Při sestavování rozpočtu obce je možné využít různých druhů metod. Jak uvádí Provozničková (2015) ve své publikaci, tyto metody lze rozčlenit následovně:

- přírůstková metoda,
- metoda nulové základny,
- metoda fixně limitovaného rozpočtu,
- výkonové rozpočtování (performance budgeting).

Přírůstková metoda (indexový způsob)

Přírůstková metoda jako obvyklý způsob sestavování rozpočtu obce je založena na odhadu meziročních změn, jež jsou implementovány do aktuálního rozpočtu. Na základě toho je sestaven rozpočet pro nastávající kalendářní rok. Součástí rozpočtu se stávají plánované výdaje, u kterých se obec může opírat např. o oblast zabezpečování místních statků a služeb pro své občany. Provozničková (2015, str. 53) popisuje toto stanovisko také z druhé, negativní stránky: „*Nedostatkem uvedeného přístupu je skutečnost, že bere v úvahu historické náklady na službu a nezabývá se oprávněností dané služby či její prioritou. Nebere v úvahu, zda je služba spravedlivě rozdělena mezi spotřebitele, zda je poskytována efektivně, zda odpovídá měnícím se potřebám a zájmům občanů.*“

Metoda nulové základny

Metoda nulové základny detailně klasifikuje veškeré aktivity a položky vzhledem ke stanoveným cílům a možnostem, jak těchto cílů dosáhnout. Činnosti jsou rozčleněny do jednotek, a to takovým způsobem, aby bylo možné jejich regulování. Jednotky jsou následně zkoumány a dochází ke stanovení pořadí. Příjmy jsou poté srovnávány s vymezeným pořadím aktivit. V případě, že nejsou k dispozici potřebné zdroje k pokrytí všech činností, jsou položky nejnižších priorit zanechány bez financování. Takto se postupuje až do doby, kdy jsou výdaje a příjmy rovnocenné, a takto sestavený plán se pak stává rozpočtem. Metoda nulové základny proto poskytuje ucelený obraz při tvorbě rozpočtu. Opět dle Provozničkové (2015), nevýhodou tohoto přístupu je to, že nebere ohled na současnou výši nákladů a výdajů.

Metoda fixně limitovaného rozpočtu

Ústřední vláda pro řízení svých ministerstev či odborů využívá metodu fixně limitovaného rozpočtu. Slouží však také pro územně samosprávné celky, jejichž snahou je regulovat stranu výdajů pomocí transferů. Obce využívají tento přístup tehdy, když zabezpečování veřejných statků a služeb je prováděno pomocí jiné organizace. Municipality mají, dle Provazníkové (2015, str. 54), možnost „*poskytovat organizaci zajišťující službu paušální finanční částku, kterou si organizace rozdělí mezi jednotlivé nákladové položky podle vlastního uvážení.*“

Na základě toho dochází ke zvýšení efektivnosti, což je u tohoto přístupu považováno za značné pozitivum. Pro útvar managementu je však metoda fixně limitovaného rozpočtu obtížnější, neboť zodpovídá za zajišťování statků a služeb.

Výkonové rozpočtování (Performance Budgeting)

Performance Budgeting neboli rozpočtování orientované na výsledek bere zřetel na zdroje a na druhé straně stanovuje podmínky a cíle výstupu. Jednotlivé položky v rozpočtu jsou členěny dle typu činnosti. Za součást rozpočtu se považují také údaje o nákladech a výsledcích, kterých bylo dosaženo, a údaje sloužící k posouzení efektivnosti. Provazníková (2015, str. 55) zaujímá ke jmenované metodě následující stanovisko: „*Výsledky, ukazatele, skutečné náklady a jejich odchylky od plánované úrovně by měly být monitorovány a hodnoceny na úrovni každé organizace tak, aby byla věnována pozornost vzniku potenciálních problémů.*“

4.2.2 Projednání a schválení návrhu rozpočtu

Již sestavený návrh rozpočtu je následně projednáván výkonnými orgány – u velkých obcí ve finančním výboru, u malých obcí v radě obce. Jak popisuje Sedmihradská (2015), zpracovaný návrh rozpočtu se předkládá ke schválení volenému orgánu. Tento orgán je dle § 84 odst. 2 písm. b zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, reprezentován voleným zastupitelstvem příslušné obce. Při schvalování návrhu daného rozpočtu se musí brát zřetel na skladbu příjmů a výdajů, transformaci v oblasti rozpočtového určení daní a možnosti splacení salda rozpočtu sloužící k dosažení bilanční kontinuity. Do schváleného rozpočtu se musí promítnout také plánované dotace ze státního rozpočtu, přičemž pro obce je podstatné znát jejich výši co nejdříve, neboť na základě toho stanovují rozpočtové omezení. Zastupitelstvo v rámci hospodaření podle rozpočtu přijímá dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, tzv. závazné ukazatele, které se následně po okamžiku schválení

rozčleňují dle platné rozpočtové skladby. Míru podrobnosti při projednávání návrhu rozpočtu zákon blíže nespecifikuje, rozsah je prováděn dle místních podmínek. Naopak již schválený rozpočet musí být detailněji rozepsán do položek a paragrafů, které bude obec využívat. Rozpočet obce je následně schválen, pokud pro návrh hlasovala nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva.

Schválený návrh rozpočtu může mít tři podoby:

- vyrovnaný – nevytváří se zisk ani není hospodařeno se ztrátou,
- přebytkový – produkce zisku umožňuje vytvářet rezervy na investice v budoucnu (pomocí fondů ze zisku) nebo na deficit rozpočtu v příštích obdobích,
- deficitní – schodek je nutno krýt pomocí peněžních prostředků minulých let, popř. půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje vlastněného majetku.

Rozpis rozpočtu

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, nespecifikuje, v jak podrobném členění rozpočtové skladby má docházet ke schválení rozpočtu. Jen v § 14 stejnojmenného zákona vymezuje, že musí být formulovány závazné ukazatele. Po schválení rozpočtu v zastupitelstvu musí obec neprodleně provést rozpis rozpočtu včetně oznámení o těchto ukazatelích subjektům, které jsou jimi upraveny. Při rozpisu rozpočtu se rozpočet člení podle podrobné rozpočtové skladby. Rozpis rozpočtu je správním úkonem, proto již není povinné jeho schvalování ani jedním orgánem obce. V momentě, kdy obec u schváleného rozpočtu neprovede jeho rozpracování či sdělení závazných ukazatelů příslušným subjektům, dopouští se správního deliktu pod pokutou až do výše 1 milionu Kč.

Rozpočtové provizorium

Vzhledem k tomu, že při schvalování návrhu rozpočtu může docházet k jeho vrácení výkonným orgánům zpět k přepracování, stává se jeho schválení dlouhodobou záležitostí. Jak uvádí Peková (2011), pokud nedojde ke schválení návrhu rozpočtu do začátku následujícího rozpočtového období, účetní jednotka hospodaří dle rozpočtového provizoria. Obec v rámci rozpočtového provizoria hospodaří podle rozpočtu minulého kalendářního roku, popř. dle rozpočtu plánovaného. Sedmihradská (2015) dále uvádí, že pravidla rozpočtového provizoria, která jsou nezbytně nutná k zajištění plynulosti hospodaření obce, stanoví zastupitelstvo dané

obce. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, detailněji neupravuje podobu těchto pravidel.

4.2.3 Plnění a kontrola rozpočtu obce

Dle Provazníkové (2015, str. 63, 64) „*musí být rozpočet pravdivý, reálný a úplný. Tyto zásady mají význam při kontrole plnění rozpočtu a jeho vyhodnocení během roku*“. Jelikož návrh rozpočtu obvykle podává výkonný orgán obce, má následně odpovědnost také za fázi plnění rozpočtu a jeho průběžnou kontrolu. Dle vyhlášky č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu, je nezbytnou nutností u obcí sestavování měsíčního výkazu FIN 2-12 M, který slouží k průběžnému zhodnocení plnění rozpočtu. Obce odesílají tento výkaz příslušnému krajskému úřadu, který ho následně přeposílá Ministerstvu financí ČR.

Jak stanovuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, obce i dobrovolné svazky obcí realizují své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem. Obce provádí kontrolu svého rozpočtu během celého kalendářního roku dle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Finanční řízení napomáhá k zajištění hospodaření s veřejnými peněžními prostředky. Mezi jeden z prioritních cílů finanční kontroly se řadí dodržování platných právních předpisů a opatření. Nezbytností je též zabezpečení ochrany veřejných prostředků proti rizikům vyvolaným především porušením právních předpisů. Dalším důležitým cílem finanční kontroly je včasné a spolehlivé informování řídicích orgánů veřejné správy v oblasti nakládání s veřejnými prostředky. Potřebný je také hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy. Dle § 9 odst. 3 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, jsou obce povinny vybudovat takový systém finanční kontroly, který zaručí finanční kontrolu svého hospodaření i hospodaření svých organizačních složek a příspěvkových organizací ve své působnosti. Zároveň zajistí pravidelné prověřování hospodaření, a to minimálně jedenkrát ročně. Během výkonu finanční kontroly má kontrolní orgán oprávnění vyžádat si od kontrolované účetní jednotky účetní záznamy prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS).

Příjmy a výdaje rozpočtu představují tokové veličiny, tudíž během roku dochází k nesrovnalostem mezi schváleným rozpočtem a realitou. Z tohoto důvodu přicházejí na řadu rozpočtová opatření v podobě změn položek v rozpočtu. (Peková, Pilný & Jetmar, 2005)

Rozpočtová opatření

Změny v rozpočtu jsou realizovány pomocí rozpočtových opatření, která jsou řazena dle časové posloupnosti, jak je uvedeno v § 16 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tyto odlišnosti mohou mít různé příčiny dle § 16 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a to změny organizační, metodické či věcné. Organizační změny představují změnu v organizaci hospodářství financovaného rozpočtem, příkladem mohou být přijaté dotace či půjčky a úvěry. Mezi metodické změny patří změny právních předpisů, které ovlivňují hodnotu příjmů a výdajů rozpočtu. Věcnými změnami se rozumí změny objektivně působících skutečností, které působí na plnění rozpočtu z hlediska příjmů a výdajů. Prostřednictvím rozpočtového opatření může územní samosprávný celek odsouhlasit přemístění finančních prostředků rozpočtu mezi jednotlivými typy příjmů a výdajů. S využitím rozpočtového opatření je možné vázat peněžní prostředky rozpočtu na konkrétně stanovený účel. V případě, že dochází ke změně závazných ukazatelů, vstupují vazby vůči ostatním subjektům nebo se blíží saldo rozpočtu v podobě schodku, je nezbytnou nutností provádět rozpočtová opatření pokaždé. (Provazníková, 2015)

4.2.3.1 Přezkum hospodaření obce

Nezbytnou součástí rozpočtu je přezkoumání hospodaření každé obce, kdy tuto oblast upravuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Územně samosprávné celky a dobrovolné svazky obcí mají ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, povinnost přezkumu finančního hospodaření za uplynulý rok krajským úřadem, nezávislým auditorem či auditorskou společností. V případě porušení této zásady hrozí obcím sankční pokuta, jež plyne do státního rozpočtu. Pokud se uvedené subjekty rozhodnou pro přezkum hospodaření příslušným krajským úřadem, mají oprávnění požádat tento úřad nejpozději do 30. června každého kalendářního roku o přezkoumání hospodaření. V případě, že si subjekty zvolí kontrolu ročního hospodaření auditorem či auditorskou společností, musí v téže lhůtě oznámit

oprávněnému krajskému úřadu, že se rozhodly zadat přezkum danému auditorovi, popř. auditorské společnosti. Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, dále uvádí, že jednorázové přezkoumání může uskutečnit krajský úřad u obcí, které nevykonávají hospodářskou činnost a mají počet obyvatel menší než 800 osob. V ostatních územních celcích se uskutečňují dílčí přezkoumání. Pokud obec či dobrovolný svazek obce zajistí přezkoumání auditorem, uzavře s ním písemnou smlouvu o poskytnutí auditorské činnosti. Mezi povinné náležitosti této smlouvy dle § 4 odst. 7 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, patří předmět a hledisko přezkoumání, dále obsah zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření a lhůta předání této zprávy. Informace o uzavření smlouvy se podává bez zbytečného odkladu, nejpozději do 31. ledna následujícího roku.

4.2.4 Závěrečný účet

Na konci kalendářního roku mají povinnost výkonné orgány sestavovat závěrečný účet obce, v němž je shrnut celkový přehled hospodaření za uplynulý rok. Finanční odbor vypracovává přehled o skutečném plnění rozpočtu, tj. závěrečný účet obce včetně jeho odůvodnění. Takto vytvořený závěrečný účet je předkládán ke schválení voleným orgánům obce. Pokud dochází k neplnění rozpočtu, objevují se v něm i případné návrhy opatření sloužící k odstranění nepříznivých faktorů a zlepšení celkového hospodaření obce. (Peková, Pilný & Jetmar, 2005)

Peková (2015) uvádí, že nezbytnou součástí projednání závěrečného účtu je zpráva o přezkumu hospodaření. Z důvodu lepší vypovídací schopnosti především pro místní občany se doporučuje, aby závěrečný účet zahrnoval různé tabulky, grafy a doplňující komentáře pro jejich snadnější orientaci. Na základě projednání závěrečného účtu se zastupitelstvo obce vyjadřuje k hospodaření za předešlý kalendářní rok, a to nejpozději k 30. červnu, kdy má dle § 17 odst. 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, dvě možnosti výroku:

- *vyjádření bez výhrad* – souhlas s celoročním hospodařením, pokud nebyly zjištěny žádné chyby ani nedostatky v hospodaření,
- *vyjádření s výhradami* – v případě, kdy byly zjištěny vzniklé chyby či nedostatky v hospodaření, na základě nich přijme územní samosprávný celek opatření k nápravě.

Návrh rozpočtu i jeho plnění je zveřejňováno v souladu s rozpočtovou zásadou publicity. Jak uvádějí Peková, Pilný & Jetmar (2005), totožné je to také v případě závěrečného účtu, kdy je povinnost jeho návrh publikovat alespoň 15 dní před jeho projednáním na úřední desce. Zároveň to umožňuje též místním občanům vyjádřit své názory k celoročnímu hospodaření obce.

Struktura závěrečného účtu

Jak uvádí Provazníková (2015), závěrečný účet by měl obsahovat následující informace:

- celkový přehled ohledně hospodaření v uplynulém roce a porovnání se schváleným a upraveným rozpočtem,
- vzniklé skutečnosti v účetnictví, které jsou podrobně členěny do jednotlivých tříd v rámci rozpočtové skladby (včetně třídy 8 – Financování),
- rozdělení příjmů rozpočtu na daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace,
- rozdělení výdajů rozpočtu na provozní (běžné) a kapitálové,
- tabulky, grafy a doplňující komentáře pro zlepšení přehlednosti a vypovídací schopnosti pro občany i zastupitele obce.

Nejvýznamnější část příjmů rozpočtu tvoří daňové příjmy, které jsou dále členěny na sdílené a výlučné (svěřené) daně, místní poplatky a správní poplatky. Mezi sdílené daně lze zařadit daň z příjmů právnických osob, část daně z příjmů fyzických osob a část daně z přidané hodnoty. Naopak do svěřených daní patří daň z nemovitých věcí. Obecní úřady jsou dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, pověřeny k výběru místních poplatků na vymezeném území. Správní poplatky zahrnují takové poplatky, které obce v rámci přenesené působnosti vybírají za provedené správní činnosti. Závěrečný účet poskytuje také údaje o tom, jaký organizační celek samosprávného orgánu čerpá nejvíce provozních výdajů rozpočtu. (Provazníková, 2015)

5 METODIKA

Hlavní cíl této práce se vztahuje ke zhodnocení právní úpravy rozpočtového procesu na úrovni obce, kde se vychází ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Dílčí cíl práce se zabývá problematikou samotného rozpočtového procesu a analýzou jeho jednotlivých fází.

V teoretické části jsou nejprve charakterizovány základní pojmy týkající se územní samosprávy. Důležitým termínem je rozpočet a jeho funkce a úloha rozpočtu v soustavě rozpočtů. Následuje celkový popis soustavy rozpočtů v České republice. Významnou oblastí je také otázka ekonomické autonomie municipálních rozpočtů. Tyto rozpočty se však neobejdou bez transferů poskytnutých od vyšších úrovní vlády. Kromě toho jsou charakterizovány individuální etapy rozpočtového procesu obce se zaměřením na první fázi, kterou je návrh rozpočtu. V rámci této fáze rozpočtového procesu jsou blíže charakterizovány příjmy a výdaje územních samosprávných celků a jednotlivé druhy třídění dle rozpočtové skladby. Nelze opomenout ani rozpočtová pravidla, která musí územně samosprávné celky dodržovat, aby nebyly sankcionovány za jejich případné porušení. Obce mají také povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Předpokladem zpracování teoretické části práce byla studie aktuální odborné literatury a platného legislativního rámce, který se vztahuje k rozpočtu municipalit, konkrétně k finančnímu plánu obce. Stěžejní legislativou byl zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Nezbytnou součástí je rozpočtový výhled, podle kterého obec plánuje investice do budoucna a snaží se tímto způsobem rozložit peněžní prostředky s ohledem na své finanční možnosti.

Praktická část analyzuje jednotlivé etapy rozpočtového procesu v rozmezí let 2006–2017, kterými jsou návrh rozpočtu, projednání a schválení rozpočtu, kontrola plnění rozpočtu a závěrečný účet obce, vše z pohledu zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Stejným zákonem zároveň určuje podmínky, které musí obec splnit během základních etap rozpočtového procesu. Na druhou stranu však ponechává tzv. „volnou ruku“ ve způsobu jejich postupování. Základní právní úprava rozpočtového procesu je obsažena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Jednotlivé fáze jsou následně upraveny

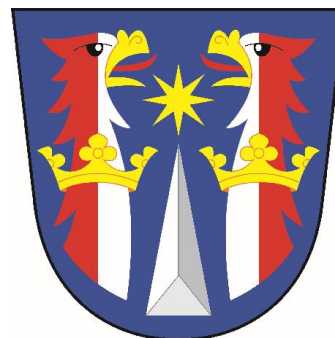
zvláštními zákony. Návrh rozpočtu spolu se závěrečným účtem upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Projednání a schválení rozpočtu podléhá úpravě dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Kontrola plnění rozpočtu obce je obsažena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, a blíže je specifikována zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Během kontroly plnění rozpočtu dochází k přezkumu hospodaření, které je upraveno zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Takto analyzované fáze rozpočtového procesu jsou následně uplatněny na zvolenou obec Číhaň, která se řadí mezi obce do 500 obyvatel. Jedná se tedy o tzv. „malou obec“. Právě tyto druhy obcí mají v České republice nejčetnější zastoupení. Obce do 500 obyvatel byly v roce 2016 zastoupeny počtem 3 446 obcí, jak vyplývá ze statistiky velikostních skupin obcí dle Českého statistického úřadu. Z celkového počtu 6 258 obcí tak tvoří malé obce více než polovinu všech obcí na území ČR (cca 55 %).

V rámci praktické části této práce jsou rozebrány příjmy a výdaje rozpočtu obce Číhaň dle druhového třídění, a to v časovém rozpětí 2006–2016. Rok 2017 z tohoto hlediska rozebrán není, neboť rozpočtový rok aktuálně probíhá a nelze zjistit plnění skutečného rozpočtu. Právě druhové členění příjmů a výdajů dle platné rozpočtové skladby je pro obce povinností. Toto třídění je upraveno ve vyhlášce ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

Závěr práce tvoří syntéza zjištěných poznatků z analýzy rozpočtového procesu a případná upozornění na sporné či problémové otázky.

6 CHARAKTERISTIKA ZVOLENÉ OBCE

Základní informace

Oficiální název:	Obec Číhaň
Poloha obce:	Plzeňský kraj Okres Klatovy
Počet obyvatel (k 1. 1. 2016):	203
Místní části správního území obce:	Plánička, Nový Dvůr
Katastrální výměra obce:	852 ha

Informace o obecním úřadu

Formální název:	Obecní úřad Číhaň
Právní forma:	právnícká osoba
Adresa úřadu:	Číhaň 26 341 42 Kolinec
IČO:	00573477
Starosta obce:	Ing. Josef Srb
Účetní obce:	Miluše Kotlanová
Počet členů zastupitelstva:	7
Výbory obce:	kontrolní a finanční výbor

Zajímavosti o obci

První písemná zmínka o obci:	1552
Nadmořská výška:	593 m. n. m.
Obec je členem:	Dobrovolného svazku obcí Ostružná Mikroregionu Plánicko, z. s. p. o.
Obslužnost obce:	obecní knihovna, jednotka sboru dobrovolných hasičů (JSDH) a sbor dobrovolných hasičů (SDH), myslivecké sdružení, pošta, pohostinství, autobusová doprava, víceúčelové hřiště s krytým parketem, koupaliště

7 INFORMACE O OBCI

Obec Číhaň se nachází v plzeňském kraji zhruba 12 km jihovýchodním směrem od města Klatovy. Leží tudíž v oblasti malebné Šumavy, kde se naskýtá četné množství příležitostí ke sportovnímu vyžití, jako je turistika v letních měsících či lyžování v zimním období. Obec je členem Mikroregionu Plánicko, z. s. p. o.², který tvoří celkem dvanáct samosprávných obcí a dva spolky. Jedním z významných členů je také město Plánice, v němž se narodil slavný český vynálezce Ing. František Křižík. Obec Číhaň je také součástí dobrovolného svazku obcí Ostružná, jenž slouží k vzájemné spolupráci členských obcí, které společně uskutečňují různé druhy projektů. Obec nemá zřízené žádné příspěvkové organizace, avšak založila dvě organizační složky, a to Místní knihovnu a Jednotku požární ochrany. Mezi místní organizace se řadí Myslivecké sdružení Číhaň a Sbor dobrovolných hasičů Číhaň. Obec v rámci přenesené působnosti provádí činnosti týkající se vidimace a legalizace a služby Czech POINT (Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál), která je vymezena pro instituce veřejné správy.

V obci vykonává svoji činnost několik podnikatelů, z níž je možné zmínit kamenictví, kovovýrobu, pohostinství či autoopravnu. Prodejna smíšeného zboží byla již před dvěma lety zrušena. Hojně je využívána také místní pošta, která se zde nachází. Velkou výhodou pro místní občany je také bohatá dopravní obslužnost obce, kdy do Číhaňe jezdí autobusové linky směr Klatovy, Plánice, Sušice, Horažďovice či České Budějovice. Výhled na obec Číhaň se naskýtá z nedaleké kaple sv. Jana Nepomuckého.

7.1 Místní knihovna

Místní knihovna je pro veřejnost otevřena jednu hodinu v týdnu. V tuto dobu je zde přítomná zvolená knihovnice, se kterou má obecní úřad Číhaň sjednaný mimopracovní poměr. Tato organizační složka, jež je napojena na rozpočet obce, poskytuje místním občanům výpůjčky knih a veřejný internet.

---

² zkratka z. s. p. o. značí zájmové sdružení právnických osob

7.2 Jednotka požární ochrany (JPO)

Jednotka požární ochrany obce Číhaň představuje zásahovou jednotku zařazenou do V. stupně. Jednotku obce tvoří celkem 17 členů, z toho jeden velitel, dva velitelé družstva, čtyři strojníci a deset hasičů. Mezi vybavení zásahové jednotky náleží nové zásahové vozidlo VW Transportér DA-L1Z, stříkačka PS 12 a nákladní přívěs AGADOS V27.

7.2.1 Sbor dobrovolných hasičů Číhaň

První zmínka o založení sboru dobrovolných hasičů v Číhani pochází z roku 1898. Důvodem k vytvoření sboru byla ochrana lidských životů a majetku před nebezpečnými požáry v obci a přilehlého okolí. V roce 1989 bylo založeno také družstvo místních žen.

V současné době se sbor dobrovolných hasičů Číhaň řadí mezi největší spolky v obci.

K letošnímu roku čítá kompletní sbor 64 členů, z toho 34 mužů, 18 žen a 12 dětí. Sbor se aktivně účastní na hasičských soutěžích v disciplíně požárního útoku – klasika, a to ve všech třech kategoriích. V rámci kulturního vyžití v obci pořádá různé hasičské soutěže (např. okrskové soutěže či memoriál Zdeňka Pikharta), dále zábavy, dětský maškarní ples, stavění máje a další. Důležitou součástí je pořádání brigád, které slouží k zvelebení obce. Nezbytností je také četná spolupráce sboru s Obecním úřadem v Číhani.

8 ČLENSTVÍ OBCE

Jak již bylo řečeno v kapitole 14, obec Číhaň je členem Mikroregionu Plánicko, z. s. p. o., a Dobrovolného svazku obcí Ostružná, které jsou následně blíže specifikovány.

8.1 Mikroregion Plánicko, z. s. p. o.

Mikroregion představuje sdružení několika obcí, jež je založeno se záměrem dosažení kolektivního cíle. Jejich vytváření nepředstavuje povinnost, nýbrž nárok na základě vlastního podnětu. Mikroregion Plánicko, z. s. p. o., představuje dohromady dvanáct samosprávných obcí a dva spolky, kterými jsou SDH Plánice a SK Bolešiny. Mezi obce, které jsou členem mikroregionu, se řadí Bolešiny, Číhaň, Hnačov, Klatovy (části Habartice, Kvaslice, Vítkovice), Mlýnské Struhadlo, Myslovice, Nehodív, Obytce, Plánice, Újezd u Plánice, Zavlekov a Zborovy. Pravidelně každým rokem je organizováno velké množství kulturních a společenských akcí. Není nouze ani o tradiční sportovní události.

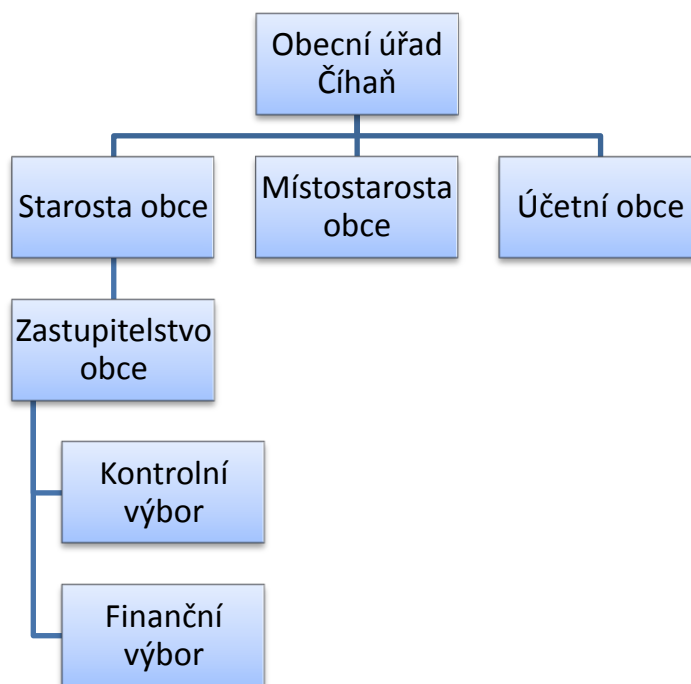
8.2 Dobrovolný svazek obcí Ostružná

Název Ostružná má svůj původ od stejnojmenné řeky Ostružná, která protéká místní krajinou. Dobrovolný svazek obcí Ostružná je představován městysem Kolinec a obcemi Velhartice, Mokrosuky, Chlistov, Hlavňovice a Číhaň. Vyjmenované obce pak kolektivně uskutečňují různé typy projektů. Jedním z nich je i projekt s názvem „Poznejte s dětmi krajinu kolem řeky Ostružné“. Tento projekt vznikl za pomoci finanční podpory v rámci Dispozičního fondu v intencích Programu příhraniční spolupráce, Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko v letech 2007–2013. Stejnojmenný projekt byl zároveň spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci projektu s názvem „Investice do vaší budoucnosti“.

9 HIERARCHICKÉ USPOŘÁDÁNÍ OBECNÍHO ÚŘADU ČÍHAŇ

Obecní úřad Číhaň tvoří starosta, místostarosta a účetní obce. Rada obce ani tajemník zde voleni nejsou. Jak stanovuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, povinně zřizovanými orgány je také zastupitelstvo obce a kontrolní orgány. V kategorii obcí do 500 obyvatel se počet členů zastupitelstva pohybuje v rozmezí počtu 5–15, konkrétně v obci Číhaň je zastupitelstvo tvořeno sedmi členy. Mezi zřizované kontrolní orgány zvolené obce patří finanční a kontrolní výbor. Jak finanční, tak i kontrolní výbor v obci Číhaň zahrnuje tři členy a splňuje proto minimální požadovanou hranici dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Počet členů obou výborů musí být lichý, kdy členem se nesmí stát starosta, místostarosta ani členové, již se podílejí na hospodaření obce. Pro lepší přehlednost jsou jednotlivé orgány uvedeny do následujícího hierarchického stromu (obrázek 4).

Obrázek 4: Hierarchické uspořádání Obecního úřadu Číhaň

Zdroj: interní podklady Obecního úřadu Číhaň, vlastní zpracování

10 ROZPOČET OBCE ČÍHAŇ

10.1 Organizační řád obce

Obec Číhaň je dle § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, považována za základní územní samosprávnou jednotku, která má vymezené hranice svého území a je tvořena společenstvím občanů. Jak udává § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, obec vystupuje jako právnická osoba, jež má právní subjektivitu a jedná pod svým jménem ve všech právních souvislostech, za což nese plnou odpovědnost. Obec jako veřejnoprávní korporace vede účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a má ve vlastnictví majetek, se kterým hospodaří. Povinností obce je chránit veřejný zájem, pečovat o všestranný rozvoj území obce a potřeby místních občanů.

Organizační řád obce Číhaň je závazný dokument pro všechny členy zastupitelstva obce a též zaměstnance obecního úřadu, kterým je účetní obce. V rámci samostatné působnosti vykonává místní obecní úřad povinnosti, jež mu udělilo zastupitelstvo, a též spolupracuje s finančním a kontrolním výborem. Pro samostatnou působnost obce je typické vydávání obecně závazných vyhlášek. Dohled nad jejich vydáváním provádí Ministerstvo vnitra České republiky. Oproti tomu přenesená působnost obce Číhaň se řídí příslušnými zákony. Orgány obce jsou dle vnitřního uspořádání zastupitelstvo obce, starosta a obecní úřad.

V organizačním řádu je také zakotveno, že obec nemá zřízení radu obce a kompetence rady přebírá starosta dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Jako nejvyšší orgán obce je stanoveno zastupitelstvo, které rozhoduje v oblasti týkající se samostatné působnosti.

Pracovníci obecního úřadu musí zajistit správné hospodaření s peněžními prostředky, které jim jsou svěřeny. V oblasti vymezené působnosti mají povinnost dohlížet nad platnými legislativními předpisy. Obecní úřad Číhaň dbá nad plněním úkolů, které mu jsou uloženy starostou, případně zastupitelstvem obce. Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, úřad ve svém územním obvodu vykonává státní správu v rozsahu přenesené působnosti. K zajištění interního chodu je nepostradatelným dokumentem právě organizační řád obce spolu s dalšími vnitřními směrnici. Veškeré tyto dokumenty musí být schváleny starostou obce.

10.2 Příjmy a výdaje rozpočtu

Pro analýzu rozpočtu obce Číhaň jsou využity údaje za období 12 let, konkrétně od roku 2006 do roku 2017. Poslední rok však není zcela kompletní, neboť veškeré informace nejsou k dispozici.

10.2.1 Příjmy rozpočtu obce

Na stranu příjmů do rozpočtu obce Číhaň se řadí daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a nemalou část tvoří přijaté transfery. Nejdůležitějšími příjmy rozpočtu obvykle jsou:

- daň z přidané hodnoty (DPH),
- daň z příjmů právnických osob,
- daň z příjmů fyzických osob,
- daň z nemovitostí,
- příjmy z pronájmu nemovitostí (obecních bytů) a pozemků,
- příjmy z poskytování statků a služeb,
- neinvestiční dotace.

Z výčtu příjmů je patrné, že převážnou většinu tvoří příjmy daňového charakteru. Tato skutečnost je dána zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, podle kterého plyne procentuální podíl na celostátním výnosu daní do rozpočtu obce. Během sledovaného období, v letech 2006–2017, obec nezískala příjmy v podobě bankovního úvěru či půjčky, tudíž rozpočet neobsahuje žádné návratné typy příjmů. Součástí rozpočtu jsou každoročně také přijaté dotace, bez kterých by obec mohla jen stěží fungovat a rozvíjet se. Obvykle jsou poskytovány od vyšších úrovní vlády – z centrální úrovně či Plzeňského kraje.

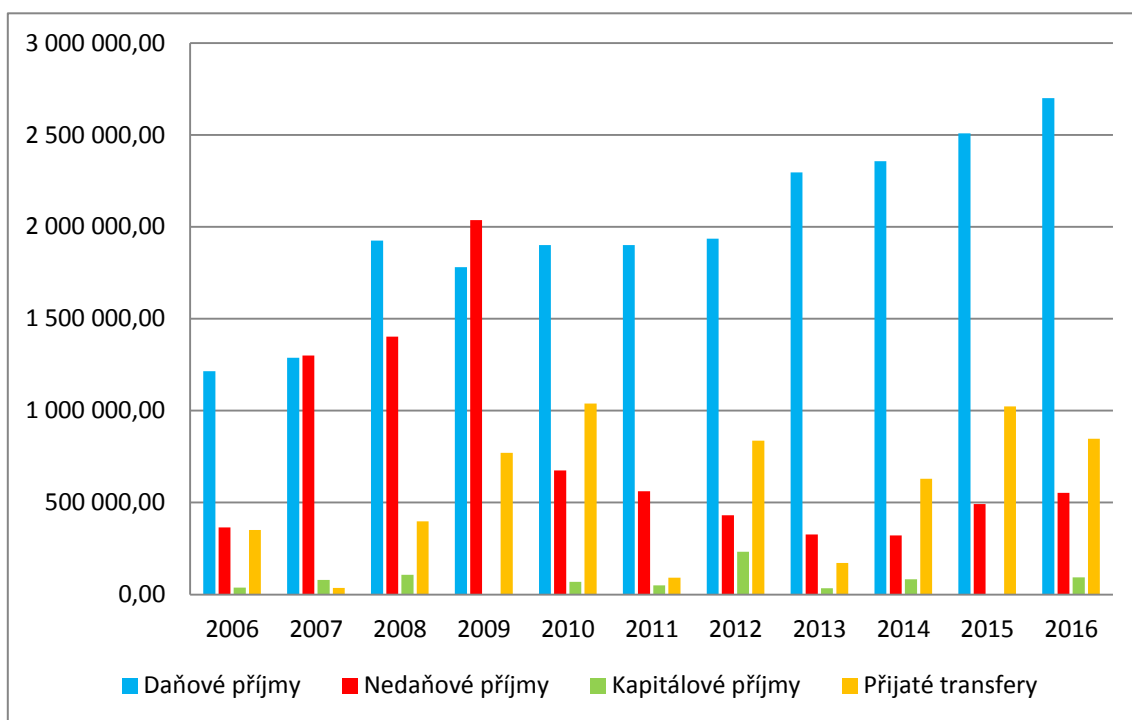
V rámci samostatné působnosti Obec Číhaň vybírá různé druhy místních poplatků. Mezi tyto příjmy rozpočtu se řadí:

- poplatky ze psů,
- poplatky za užívání veřejného prostranství,
- poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Místní poplatky obec zavádí pomocí obecně závazné vyhlášky, kde stanoví konkrétní sazbu poplatku a lhůtu pro jeho zaplacení.

Nejčastějším členěním příjmů a výdajů územních samosprávných celků je třídění dle jejich druhu podle rozpočtové skladby. Toto třídění upravuje vyhláška ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Pro lepší přehlednost je proto uveden graf 1 obsahující příjmy rozpočtu dle druhového třídění (dle tříd), konkrétně jejich skutečné plnění za období 10 let, tj. 2006–2016. Rok 2017 není možné tímto způsobem rozebrat, neboť tento rozpočtový rok ještě není ukončen. Pouze by bylo možné uvést plnění rozpočtu k pololetí daného roku, avšak oproti ostatním rokům by došlo ke zkreslení informací a nebyla by dodržena stejná vypovídací schopnost. Z tohoto důvodu zde rok 2017 není uveden.

Graf 1: Druhové třídění příjmů rozpočtu obce Čihaň za období 2006–2016 (v Kč)

Zdroj: interní podklady obce – vlastní zpracování

Komentář: Z grafu 1 je na první pohled patrná vzrůstající tendence daňových příjmů do rozpočtu. Tato skutečnost je způsobena především daňovými výnosy státu, které upravuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, a stanovuje tak podíl obcí na sdílených daních. Mezi tyto daňové příjmy v obci Čihaň patří zejména daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob a daň z nemovitostí. Oblast nedaňových příjmů má rostoucí charakter během let 2006–2009. Tento fakt je dán příjmy z těžby a prodeje dřeva z obecních lesů vlivem rozšíření lýkožrouta smrkového. Jelikož byl v těchto třech letech překročen registrační limit ve výši obrátu 1 000 000 Kč, obec se ze zákona stala plátcem DPH.

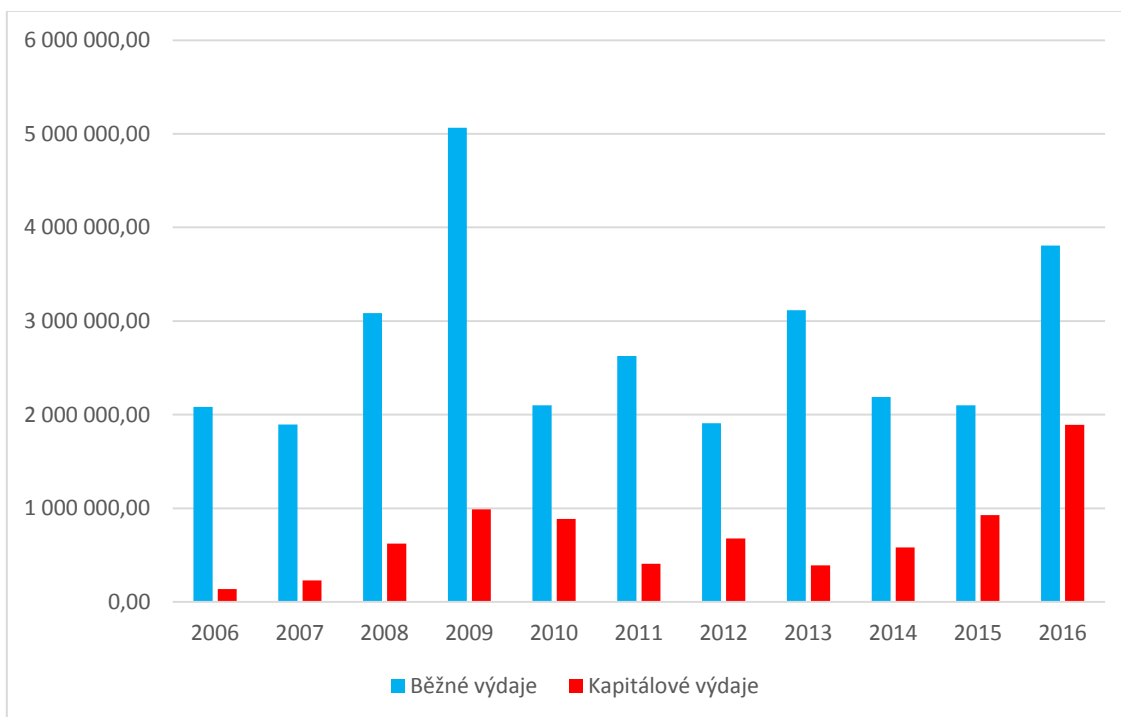
Od roku 2010 výše nedaňových příjmů spíše klesá, neboť nebylo potřebné provádět těžbu dřeva ve větším objemu. Výše kapitálových příjmů se odvíjí z prodeje dlouhodobého majetku (zejména pozemků) a přijatých investičních transferů. V roce 2012 obec Číhaň obdržela investiční dotaci od Krajského úřadu Plzeňského kraje ve výši 200 000 Kč na rekonstrukci víceúčelového hřiště. Část kapitálových příjmů v tomto roce tvoří právě příjmy z prodeje pozemků. Nezbytnost u obcí tvoří transfery přijaté z vyšších úrovní vlády. Ve sledovaném období 2006–2016 obec Číhaň čerpala v každém roce dotace. V letech 2010 a 2015 přesáhly přijaté transfery hranici 1 000 000 Kč. V roce 2010 tvoří největší položky dotace poskytnuté ze Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF) na rekonstrukci povrchů místních komunikací a zlepšení vzhledu obce v celkové částce přesahující 700 000 Kč. Do přijatých transferů v roce 2015 se řadí dotace poskytnutá od Ministerstva životního prostředí ČR na zavedení systému využití biologicky rozložitelných odpadů a dotace na opravu místní komunikace od Krajského úřadu Plzeňského kraje (KÚPK). Nelze zanedbat ani rok 2016, kdy se mezi největší položky řadí neinvestiční dotace od KÚPK na opravu místní komunikace Nový Dvůr I. etapa a dotace na pořízení nového automobilu pro místní Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce Číhaň.

10.2.2 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje rozpočtu obce Číhaň se člení na běžné, které jsou důsledkem provozní činnosti, a kapitálové (investiční), které jsou spjaty s nákupem majetku. U kapitálových výdajů je nezbytné jejich plánování, protože zde dochází k vyšším sumám výdajů. Na decentralizované úrovni mohou obce zabezpečovat tzv. alokační funkci. V rámci samostatné působnosti má obec přiděleny kompetence v oblasti zabezpečování veřejných statků a služeb pro místní občany, což představuje značnou část výdajů z rozpočtu.

Strana výdajů se skládá z výdajů na místní správu, lesní hospodářství, údržbu místních komunikací, školství, zastupitelstvo obce, veřejné osvětlení, územní plánování, volby, odpadové hospodářství, čištění odpadních vod, bytové hospodářství, komunální služby a územní rozvoj, požární ochranu, ochranu přírody, péči o vzhled obce a veřejnou zeleň či oblast kultury a sportovního zařízení. Opět pro lepší vypovídací schopnost jsou uvedeny výdaje rozpočtu obce Číhaň dle druhového třídění rozpočtové skladby do přehledného grafu 2. Pro stejnou srovnatelnost se stranou příjmů je analýze podrobena období 2006–2016. Ze stejného důvodu jako u příjmů není rozebrán rok 2017, neboť nejsou k dispozici potřebné informace (rozpočtový rok ještě stále probíhá).

Graf 2: Druhové třídění výdajů rozpočtu obce Číhaň za období 2006–2016 (v Kč)

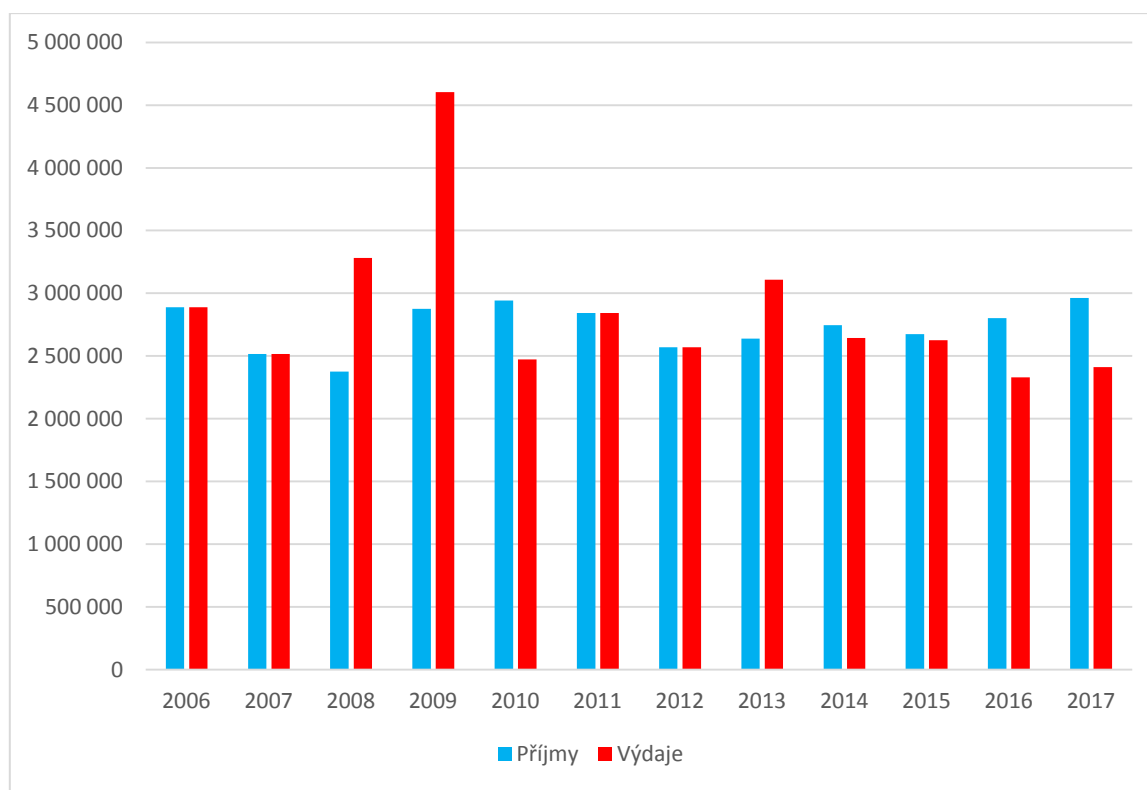

Zdroj: interní podklady obce – vlastní zpracování

Komentář: Na straně výdajů obce Číhaň převažuje oblast běžných výdajů, které slouží k zajištění běžného a bezproblémového chodu obce. Velmi výrazným rokem z hlediska běžných výdajů je rok 2009, kdy mezi nejvyšší výdaje patří oprava a údržba místních komunikací, lesnictví a pěstební činnost, komunální služby a územní rozvoj či výdaje na činnost místní správy. Kapitálové výdaje představují především výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. V letech 2006–2015 se kapitálové výdaje nachází pod hranicí 1 000 000 Kč. Pouze v roce 2016 nastává výkyv a výdaje se vyšplhaly téměř na dvojnásobek své hodnoty. Tato skutečnost je způsobena především výdajem na pořízení nového dopravního automobilu pro Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce Číhaň. Dalším významným kapitálovým výdajem je nákup budovy bývalé prodejny za účelem rekonstrukce a přestavby na víceúčelovou budovu (hasičská zbrojnice, společenská místnost, obchod,...).

Celkové saldo rozpočtu znázorňuje následující graf 3:

Graf 3: Příjmy a výdaje obce Číhaň v letech 2006–2017 (v Kč)

Zdroj: interní podklady obce – vlastní zpracování

Komentář: Celkové příjmy mají spíše stabilní tendenci a během sledovaného období 2006 až 2017 nedošlo k překročení hranice 3 000 000 Kč. Nebyl tedy zaznamenán žádný výrazný pokles. Tento ustálený stav je zajištěn především daňovými příjmy plynoucími do rozpočtu na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Na straně výdajů je zřejmé vychýlení v roce 2009, jež je následkem rapidního zvýšení běžných výdajů (především výdaje na opravu a údržbu místních komunikací, oblast lesnictví a práce související s pěstební činností, komunální služby, územní rozvoj či výdaje na místní správu).

11 ANALÝZA ROZPOČTOVÉHO PROCESU OBCE ČÍHAŇ

Etapy rozpočtového procesu lze rozčlenit chronologicky od sestavení návrhu rozpočtu, projednání a schválení návrhu rozpočtu, následné kontroly plnění rozpočtu až po sestavení závěrečného účtu, který poskytuje přehled o skutečném plnění rozpočtu.

V rámci zkoumaného období 2006–2017 dochází ke změnám ve lhůtách, které se vztahují k jednotlivým fázím rozpočtového procesu. V letech 2006–2015 obec hospodařila dle rozpočtového provizoria, čemuž se blíže věnuje kapitola 11.2.1. Z tohoto důvodu byly využívány odlišné termíny k povinně sestavovaným písemnostem, než tomu je od roku 2016 do současnosti. Následující tabulky 3 a 4 znázorňují kompetence a lhůty jednotlivých písemností, aby bylo možné zhodnotit, jak se změnil časový horizont kompletního rozpočtového procesu.

Tabulka 3: Kompetence a lhůty k písemnostem do roku 2015

Druh písemnosti	Kompetence	Lhůta
Rozpočtové provizorium	účetní obce*, zastupitelstvo obce	prosinec
Rozpočtový výhled	zastupitelstvo obce	prosinec
Projednání a schválení rozpočtu	zastupitelstvo obce	březen
Plnění a kontrola rozpočtu	účetní obce*, finanční výbor	během roku
Rozpočtová opatření	starosta obce do 50 000 Kč	během roku
Povinný audit (přezkoumání hospodaření)	Krajský úřad Plzeňského kraje	únor–červen
Závěrečný účet obce	účetní obce*	březen–červen

Zdroj: interní podklady obce – vlastní zpracování

* Funkce hlavní účetní a správce rozpočtu je sloučena do jedné osoby.

Tabulka 4: Kompetence a lhůty k písemnostem od roku 2016

Druh písemnosti	Kompetence	Lhůta
Návrh rozpočtu	účetní obce*, finanční výbor	listopad
Rozpočtový výhled	zastupitelstvo obce	prosinec
Projednání a schválení návrhu rozpočtu	zastupitelstvo obce	prosinec
Plnění a kontrola rozpočtu	účetní obce*, finanční výbor	během roku
Rozpočtová opatření	starosta obce do 50 000 Kč	během roku
Povinný audit (přezkoumání hospodaření)	Krajský úřad Plzeňského kraje	únor–červen
Závěrečný účet obce	účetní obce*	březen–červen

Zdroj: interní podklady obce – vlastní zpracování

* Funkce hlavní účetní a správce rozpočtu je sloučena do jedné osoby.

Novela zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, stanovuje u dokumentů sestavovaných obcí dobu jejich vyvěšení na internetových stránkách a úřední desce obce, jak lze vidět v následující tabulce 4. Tato novela je právně účinná od 21. února 2017.

Tabulka 5: Vyvěšování a schvalování dokumentů obce od 21. února 2017

Dokument	Místo vyvěšení:	Před projednáním v ZO*:	Vyvěšeno do:	Po schválení v ZO*:	Vyvěšeno až do:
Střednědobý výhled rozpočtu	Internetové stránky	min. 15 dnů	schválení	do 30 dnů od schválení	schválení nového
	Úřední deska	min. 15 dnů	schválení		
Rozpočtové provizorium	Internetové stránky	min. 15 dnů	schválení	do 30 dnů od schválení	schválení rozpočtu na příslušný rok
	Úřední deska	min. 15 dnů	schválení		
Rozpočet	Internetové stránky	min. 15 dnů	schválení	do 30 dnů od schválení	schválení nového
	Úřední deska	min. 15 dnů	schválení		
Rozpočtová opatření	Internetové stránky	--	--	do 30 dnů od schválení	schválení nového
	Úřední deska	--	--		
Závěrečný účet	Internetové stránky	min. 15 dnů	schválení	do 30 dnů od schválení	schválení nového
	Úřední deska	min. 15 dnů	schválení		

Zdroj: interní podklady obce – vlastní zpracování

* ZO = zastupitelstvo obce

Před provedením novely zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, existovaly jisté odlišnosti ve zveřejňování dokumentů obce. Od roku 2006 do účinnosti této novely byly obcím stanoveny nižší informační povinnosti vypracovávaných dokumentů, jejichž sestavování podléhá zákonu č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Za toto období byly obce nuceny zveřejňovat návrh rozpočtu (min. 15 dní předem dnem jeho projednání na zastupitelstvu obce), schválený rozpočet (do 30 dnů od jeho schválení), návrh závěrečného účtu včetně zprávy o přezkoumání hospodaření (min. 15 dní předem dnem jeho projednání na zastupitelstvu obce) a schválený závěrečný účet nejpozději k 30. 6. následujícího roku. Zásadním rozdílem však bylo to, že obec nemusela povinně vyvěšovat pravidla rozpočtového provizoria, rozpočtový výhled ani rozpočtová opatření uskutečněná během roku. Rozpočtový výhled byl novelou přejmenován na střednědobý výhled rozpočtu.

11.1 Návrh rozpočtu obce Číhaň

První fáze návrhu rozpočtu se odvíjí od hospodaření předcházejícího roku, tj. z rozpočtu loňského roku, čemuž se přikládá největší důraz. Dále se vychází z rozpočtového výhledu, který obec sestavuje na období tří let. Sestavení návrhu rozpočtu se také odvíjí od rozpisu státního rozpočtu či provizoria stejnojmenného rozpočtu. Činnosti související s etapou návrhu rozpočtu jsou započaty během listopadu předchozího roku. Obec Číhaň nemá zřízen finanční odbor, proto návrh rozpočtu sestavuje účetní obce ve spolupráci se starostou a zastupitelstvem obce. Všichni členové zastupitelstva se scházejí vždy první pondělí v měsíci. Jak již bylo řečeno, funkce hlavní účetní a správce rozpočtu je sloučena do jedné osoby. Návrh rozpočtu byl tímto způsobem sestavován po celé hodnocené období 2006–2017.

Součástí návrhu rozpočtu se stávají dvě organizační složky, kterými jsou Místní knihovna Číhaň a Jednotka požární ochrany Číhaň. Obec nemá zřízené žádné příspěvkové organizace. Jelikož by mohla obec jen stěží fungovat bez transferů, stávají se každoročně jeho významným elementem. Od roku 2015 dochází dle novely zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, k výrazným změnám v oblasti poskytování dotací a návratných finančních výpomocí. Tato úprava je zaměřena např. na nutnost zveřejňování záměrů, zákonem přesně vymezené podstatné náležitosti žádostí o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí či změny v postupech při porušení rozpočtové kázně.

Ve fázi vypracování návrhu rozpočtu se obec Číhaň řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který však ponechává obcím poměrně volnou ruku. V kompetenci obcí je také vydávání vnitřních směrnic, které blíže specifikují závazné lhůty. Obec Číhaň však v této fázi nemá zavedeny žádné směrnice. Vyvěšení návrhu rozpočtu na úřední desce a internetových stránkách obce musí být, dle novely zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, učiněno nejpozději ve lhůtě 15 dnů před konáním jednání zastupitelstva obce. Novela zákona je právně účinná od 21. února 2017. Na úřední desce je možné, dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zveřejnit návrh rozpočtu v užším rozsahu. Současně musí být na úřední desce obce informace o tom, kde je v elektronické a listinné podobě návrh rozpočtu k nahlédnutí. Návrh rozpočtu na webových stránkách obce, tedy způsob umožňující dálkový přístup, musí být zveřejněn již v úplném rozsahu. Na internetových stránkách i úřední desce je třeba mít návrh rozpočtu vyvěšen až do doby jeho schválení. Nezveřejnění návrhu rozpočtu je dle § 22a odst. 2 písm. b

zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, považováno za správní delikt. Před účinností jmenované novely ke zveřejnění návrhu rozpočtu již docházelo, avšak nebylo upřesněno, v jakém nejužším rozsahu může být zveřejněn na úřední desce obce. Ustanovením této novely dochází ke sjednocení a odstranění nejasností ohledně přiměřeného rozsahu zveřejněného návrhu rozpočtu. Zároveň byla zakotvena povinnost dálkovým způsobem zveřejňovat úplné znění návrhu rozpočtu.

Návrh rozpočtu obce je sestavován v příjmech a výdajích, které jsou členěny dle příslušných paragrafů a položek, kdy je zvlášť vykazována třída 8 – Financování, konkrétně položka 8115, která vykazuje změnu stavu peněžních prostředků na bankovních účtech. Obec v současné době nesplácí žádný úvěr či půjčku. V návrhu rozpočtu jsou uváděny také transfery, které má obec přiděleny v rámci dotačních titulů. Dokument návrhu rozpočtu obce Číhaň dále neobsahuje doplňující komentáře, zahrnuje pouze informace o vyvěšení na úřední desce a datum schválení rozpočtu na veřejném zasedání obecního zastupitelstva. Místní občané mají možnost se vyjádřit a podat připomínky během 15 dnů, po které je návrh rozpočtu vyvěšen na úřední desce. Ukázka návrhu rozpočtu obce Číhaň je uvedena v příloze č. 1. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, však více nekonkretizuje, zda jsou připomínkami myšleny také pozměňovací návrhy. Občan sám za sebe nemůže podávat návrh na změnu, pouze tak může činit prostřednictvím zvolených zastupitelů.

11.1.1 Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled sestavuje účetní obce společně se starostou a předsedou finančního výboru, a to na tři roky dopředu. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, blíže nespecifikuje konkrétní podobu rozpočtového výhledu, proto si obec dle vlastního uvážení zvolí rozsah a podrobnost rozpočtového výhledu. Obec Číhaň nemá upravenou oblast rozpočtového výhledu v žádné vnitřní směrnici. Od roku 2001 je v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zakotven pojem rozpočtového výhledu. Od této doby však došlo k několika důležitým změnám v právní úpravě. Dle provedené novelizace v roce 2006 musí být v případě dlouhodobých závazků uveden dopad na hospodaření dané obce po celé období trvání tohoto závazku. Další novela z roku 2009 považuje nezpracování rozpočtového výhledu za správní delikt, za což hrozí obci sankční pokuta. Nezbytností u rozpočtového výhledu je jeho pravidelná aktualizace.

Obec Číhaň v letech 2006–2017 vymezovala příjmy v členění na položky a výdaje v členění na paragrafy. Ukázka rozpočtového výhledu na období 2017–2019 je uvedena v příloze č. 2. Rozpočtový výhled na roky 2018–2020 již klasifikuje příjmy i výdaje podle tříd, kdy příjmy jsou členěny na daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace. Naopak výdaje se dále rozčleňují pouze na běžné a kapitálové. Nezbytnou součástí tvoří financování, tedy třída 8, která zahrnuje změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech obce (položka 8115). Rozpočtový výhled obsahuje skutečný rok a následující tři roky do budoucnosti. Obec Číhaň nesplácí žádné krátkodobé ani dlouhodobé úvěry. Ukázka rozpočtového výhledu za období 2018–2020 je uvedena v příloze č. 3. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů neudává povinnost projednat či schválit rozpočtový výhled zastupitelstvem obce. V obci Číhaň však k tomuto kroku pravidelně dochází a střednědobý výhled rozpočtu schvaluje zastupitelstvo obce v prosinci předchozího roku.

Střednědobý rozpočtový výhled je třeba zveřejnit na internetových stránkách v úplném znění a na úřední desce obce v užším rozsahu. Dle novely zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, tak musí být učiněno nejpozději ve lhůtě 15 dnů před projednáním v zastupitelstvu obce. Lhůta pro vyvěšení po schválení v zastupitelstvu obce činí maximálně 30 dnů od jeho schválení. Zároveň obsahuje informace o tom, kde je v elektronické a listinné podobě k nahlédnutí. Před novelou stejnojmenného zákona ke zveřejnění rozpočtového výhledu nemuselo povinně docházet, obcím byla v tomto kroku ponechána volnost.

11.2 Projednání a schválení návrhu rozpočtu

Projednání a schvalování návrhu rozpočtu probíhá na jednání zastupitelstva obce. Návrh rozpočtu prezentuje starosta obce a objasní ostatním přítomným, jaké typy příjmů i výdajů se v něm objevují. Následně probíhá debata nad jednotlivými položkami a jejich výší. V případě, že některý z členů zastupitelstva má výhrady k návrhu rozpočtu, dochází k úpravě příslušného údaje. Pokud žádný z členů zastupitelstva obce nemá námitku k danému návrhu, je rozpočet následně schválen a vyvěšen na úřední desce obce. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, stanovuje tzv. rozpis rozpočtu, a to neprodleně po schválení rozpočtu. Strana příjmů v návrhu rozpočtu obce je vypracována již v detailním členění dle platné rozpočtové skladby, tj. na jednotlivé položky a paragrafy. Výdaje jsou však rozepsány pouze do příslušných paragrafů a tříd. V následujícím kroku po schválení rozpočtu proto dochází k jeho podrobnému rozpisu a sdělení závazných ukazatelů.

Od roku 2016 obec Číhaň schvaluje rozpočet již v prosinci předchozího roku a nehospodaří podle rozpočtového provizoria, jako tomu bývalo v letech 2006–2015. Naopak pokud by předložený návrh rozpočtu v dané podobě schválen nebyl, bylo by třeba upravit jednotlivé položky. V tomto případě by bylo schválení rozpočtu odloženo až na příští měsíc, kdy by nejprve docházelo k novému projednání a až po schválení změněného rozpočtu k jeho přijetí. Obvykle však k tomuto kroku nedochází a obecní zastupitelstvo souhlasí s předloženým návrhem, který předložila účetní obce. K přijetí návrhu rozpočtu dochází v prosinci předcházejícího roku a hospodaření dle rozpočtového provizoria nastává pouze ve výjimečných situacích. Již schválený rozpočet je, dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, publikován na internetových stránkách obce do 30 dnů od jeho schválení, a to až do doby schválení nového rozpočtu. Současně je na úřední desce vyvěšeno oznámení o tom, kde je možné nahlédnout do schváleného rozpočtu v elektronické a listinné podobě.

11.2.1 Rozpočtové provizorium

Jak stanovuje § 13, odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, pokud rozpočet není schválen před 1. lednem rozpočtového roku, dochází k hospodaření obce do doby schválení rozpočtu dle pravidel rozpočtového provizoria. Tato pravidla stanovuje obecní zastupitelstvo, neboť zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nespécifikuje jejich bližší podobu. Obec Číhaň sestavovala rozpočtové provizorium v letech 2006 až 2015. Jeho ukázka je pro lepší představu uvedena v příloze č. 4. Od roku 2016 do současnosti obec již rozpočtové provizorium nesestavuje, nýbrž schvaluje rovnou rozpočet v prosinci předešlého roku. Důvodem, proč již obec nesestavuje rozpočtové provizorium, je vyšší informovanost o známých částkách transferů a daňových příjmů na příští rok a plánování v oblasti výdajů do budoucnosti. Obec upustila od rozpočtového provizoria rovněž z důvodu vyšší administrativní zátěže, neboť bylo zapotřebí sestavení dvou dokumentů – rozpočtového provizoria a následně rozpočtu.

Vyvěšení rozpočtového provizoria na úřední desce a internetových stránkách obce musí být, dle novely zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, učiněno nejpozději ve lhůtě 15 dnů před projednáním zastupitelstva obce. Na internetových stránkách se musí uvádět úplné znění pravidel rozpočtového provizoria. Na úřední desce musí být současně informace o tom, kde je v elektronické a listinné podobě rozpočtové provizorium k nahlédnutí. Před provedením této novely nebylo nutností pravidla rozpočtového provizoria

vyvěšovat na úřední desce. Obec Číhaň však tento krok vykonávala po celé období, kdy sestavovala rozpočtové provizorium, tj. 2006 až 2015.

11.3 Plnění a kontrola rozpočtu obce

Pravomoci ke kontrole plnění rozpočtu jsou svěřeny finančnímu výboru a účetní obce. Kontrola probíhá průběžně během celého rozpočtového roku. Obec Číhaň je povinna v rámci průběžného hodnocení plnění rozpočtu vypracovávat výkaz FIN 2-12 M podle podrobné rozpočtové skladby v druhovém a odvětvovém členění. Tento dokument je sestavován měsíčně, vždy do 12. dne následujícího měsíce. Obec odesílá výkaz Krajskému úřadu Plzeňského kraje. Krajský úřad daný výkaz zasílá Ministerstvu financí České republiky v rámci Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS), který slouží pro shromažďování účetních záznamů od účetních jednotek. Obec Číhaň sestavuje výkaz FIN 2-12 M po celé sledované období. Od roku 2010 však obcím, s účetní reformou veřejných financí, vznikly nové povinnosti, a právě od této doby je nutností zasílat informace ve výkazu do CSÚIS.

V oblasti kontroly rozpočtu se obec řídí kromě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, také vnitřní směrnici k finanční kontrole obce, která je účinná od 1. 12. 2013. Tato směrnice zahrnuje informace o působnosti a postavení obce v systému finanční kontroly (kontrola hospodaření s veřejnými prostředky, vnitřní kontrolní systém a interní audit). Přílohou k uvedené směrnici se stává dokument s dispozičními oprávněními k jednotlivým kontrolám hospodářských operací. Zde je mimo jiné uvedeno, že funkce správce rozpočtu je sloučena s funkcí účetní obce.

Obec Číhaň má povinnost dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zřizovat finanční a kontrolní výbor. Oba výbory se skládají ze tří členů. Finanční výbor je zřizován za účelem dohledu nad hospodařením obce s majetkem a jeho finančními prostředky a plní úkoly zadané zastupitelstvem obce. Kontrolní výbor poté dodržuje kontrolu ohledně plnění usnesení zastupitelstva obce a dbá nad dodržováním platných právních předpisů.

11.3.1 Rozpočtová opatření

Návrh na rozpočtovou změnu podává účetní obce. Následně je zkonzultuje se starostou obce a finančním výborem. Starosta obce má kompetence k provádění rozpočtových opatření do výše 50 000 Kč u závazných ukazatelů, pokud jsou vyvolány organizačními změnami.

Tato skutečnost je zakotvena v usnesení zastupitelstva obce č. 2/11 ze dne 21. 3. 2011. Rozpočtová opatření ve vyšších částkách může starosta samostatně provádět jen v některých případech. Jedním z nich je např. rozpočtové zapojení účelově přidělených finančních prostředků z jiných rozpočtů (např. přijetí dotace). Starosta může dále samovolně provádět rozpočtová opatření tehdy, když zapojení výdaje vyžaduje nutný výdaj na zajištění chodu obce, v případě havárií či stavu nouze, případně výdaj k odvrácení možných škod. Další možnou situací jsou úhrady pokut a penále z rozhodnutí nadřízených orgánů. Dále nutné výdaje, kdy schválení rozpočtového opatření je nezbytné a má formální charakter, neboť výdaj musí být realizován, tj. i v případech vyšších výdajů nezávislých na vůli obce (např. vyúčtování spotřeby energií).

Zastupitelstvo obce Číhaň si vyhrazuje právo na informaci o každém rozpočtovém opatření provedeném v kompetenci starosty na nejbližším zasedání zastupitelstva konaném po schválení rozpočtového opatření starostou a jejího stručného odůvodnění. Jednou z častých rozpočtových změn je situace, kdy má obec avízo o tom, že peněžní prostředky z dotace budou poukázány na účet obce. Další obvyklou změnou se stávají věcné změny, které jsou způsobeny vzniklými skutečnostmi, jež ovlivňují stranu příjmů či výdajů rozpočtu. Změny se provádí také v případě přesunu rozpočtových prostředků mezi jednotlivými položkami rozpočtu. Veškeré rozpočtové změny provádí účetní obce. Jejich součástí je změna příjmu či výdaje vzhledem ke schválenému rozpočtu. Z rozpočtového opatření je zřejmé, v jaké položce a paragrafu došlo ke změně (uvedena předcházející hodnota, výše změny a upravený rozpočet po provedených změnách). S uskutečněnou změnou jsou následně seznámeni členové zastupitelstva obce. Již schválená rozpočtová opatření musí být vyvěšena na úřední desce obce v úplném znění. Rozpočtová opatření musí být vyvěšena do 30 dnů od schválení rozpočtu, a to až do doby schválení nového rozpočtu. Rozpočtová opatření jsou členěna dle časové posloupnosti, kdy dochází k jejich chronologickému číslování. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, však nestanovuje obsáhlost jedné rozpočtové změny (zda se za jedno rozpočtové opatření považuje změna v jedné rozpočtové položce, nebo se jedná o rozsáhlejší rozpočtovou změnu). Obec Číhaň využívá rozsáhlejší rozpočtové změny, které jsou nazývány jako hromadné. Kupříkladu lze uvést zapojení nových příjmů a výdajů či změny způsobené vázáním výdajů. Ukázka hromadného rozpočtového opatření, jež obec Číhaň využívá, je uvedena v příloze č. 5.

11.3.2 Přezkum hospodaření obce

Přezkoumání hospodaření obce Číhaň neboli audit provádí dvě pracovnice Krajského úřadu Plzeňského kraje, odbor ekonomický, oddělení přezkoumání hospodaření obcí a kontroly. Na základě výstupu z auditu je sestavena zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku za daný rok. Vzhledem k tomu, že se jedná o kategorii obce, která spadá mezi tzv. „malé obce“ do 500 obyvatel, nejsou zde prováděny dílčí kontroly. Přezkoumání hospodaření je prováděno jednorázově, v době od února do června. Za sledované období 2006 až 2016 nebyly zjištěny dle § 10 odst. 3 písm. a) zákona č.420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, žádné chyby a nedostatky. Rok 2017 není uzavřený, proto není k dispozici přezkoumání hospodaření obce za tento rok.

11.4 Závěrečný účet obce

Závěrečný účet obce Číhaň sestavuje účetní obce. Plné znění zprávy o provedeném přezkoumání hospodaření obce se stává přílohou závěrečného účtu a je k nahlédnutí na Obecním úřadě v Číhani. Oblast závěrečného účtu obce je vedle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, upravena vnitřní směrnicí č. 3/2013 ke schvalování účetní závěrky. V této směrnici jsou obsaženy odpovědnosti a závazné termíny a dále údaje o tom, jakým způsobem je prováděno zajišťování podkladů pro schválení účetní závěrky obce. Od roku 2014 je součástí závěrečného účtu navíc i rozvaha, výsledovka a příloha účetní závěrky. Předtím byl složkou závěrečného účtu jen výkaz FIN 2-12 M a zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření auditorem. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, striktně stanovuje obsah závěrečného účtu, kdy dochází k jeho sestavování v takovém podrobném členění, aby mohlo dojít ke zhodnocení hospodaření obce s peněžními prostředky. V této oblasti obec nemá větší volnost.

Rozbor hospodaření Obce Číhaň v letech 2006 až 2009 obsahoval daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace. Příjmy a výdaje jsou za jmenované období klasifikovány dle jednotlivých druhů v podrobnějším členění na položky a paragrafy. Pro lepší přehlednost jsou na konci zrekapitulovány celkové příjmy a výdaje. Nedílnou součástí tvoří též souhrnný řádek k 31. 12. patřičného roku. Závěrečný účet obsahuje k identickému datu zůstatky na bankovních účtech obce. Dále zahrnuje komentář k rozboru hospodaření, kde je shrnuta

oblast příjmů a výdajů a jejich procentuální plnění v rámci schváleného i upraveného rozpočtu (po rozpočtových opatřeních). V příjmech je kladen důraz na zhodnocení obdržných dotací.

Oproti předchozím rokům, závěrečný účet obce obsahuje od roku 2010 do současnosti příjmy a výdaje jen podle jednotlivých tříd. Příjmy jsou členěny na daňové, nedaňové a kapitálové a přijaté transfery, ale nejsou zde dále rozpracovány na konkrétní položky a paragrafy. Výdaje jsou roztrženy na běžné a kapitálové, bez dalšího podrobnějšího členění. Údaje o plnění příjmů a výdajů jsou shrnuty do přehledné tabulky, kde je uveden sloupec schváleného rozpočtu, výše rozpočtových opatření, upravený rozpočet a plnění rozpočtu k 31. 12. daného roku, a to jak v korunách, tak v procentech. Od roku 2010 se stává součástí závěrečného účtu shrnující tabulka, jež zahrnuje vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu a ostatním rozpočtům veřejné správy. Zde je také uveden poskytovatel dotace, účel, výše dotace a čerpání dotace v korunách i v procentech. Na straně výdajů jsou shrnuty dotace poskytnuté ostatním obcím, organizacím či osobám z rozpočtu obce. Ukázka závěrečného účtu je uvedena v příloze č. 6.

Dle § 17, odst. 6 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, musí obec zveřejňovat návrh závěrečného účtu na internetových stránkách a na úřední desce obce minimálně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zastupitelstvu obce. Po jeho schválení je závěrečný účet vyvěšen v úplném znění na internetových stránkách obce do 30 dnů ode dne jeho schválení, a to společně se zprávou o výsledku přezkoumání hospodaření.

12 DISKUSE A NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ

Problematikou rozpočtového procesu a jeho individuálních fází se věnovalo již nespočetně autorů. Jejich osobní názory se od sebe však často liší a lze nalézt velmi odlišné závěry. Jako výchozí pilíř pro oblast rozpočtového procesu slouží zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Sedmihradská (2015) ve své publikaci prezentuje, že strukturu a obsah rozpočtu však blíže tento zákon nespécifikuje a je tak na každé obci, aby si podrobnost rozpočtu zvolila sama. Veškeré operace rozpočtu musí být členěny dle platné rozpočtové skladby, avšak podrobně jsou členěny až po jeho schválení v kroku rozpisu rozpočtu obce. V praxi obec Číhaň provádí rozpis rozpočtu především v oblasti výdajů, které nejsou před schválením návrhu rozpočtu podrobněji členěny. Strana příjmů je již detailně roztríděna podle rozpočtové skladby. Návrh rozpočtu je primárně upraven v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obec Číhaň nevyužívá v této etapě rozpočtového procesu žádnou vnitřní směrnici. Proto jako zlepšení v oblasti návrhu rozpočtu lze doporučit implementaci vnitřní směrnice, ve které by byly uvedeny závazné termíny a odpovědnosti jednotlivých osob.

Malé obce obvykle považují zpracování rozpočtového výhledu spíše za nutnost, která vyplývá ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V případě jeho nesestavení hrozí obci pokuta až do výše 1 mil. Kč. Sedmihradská (2015) vychází z dvojího pohledu na rozpočtový výhled, kdy slouží především pro tvorbu samotného rozpočtu a zároveň zachycuje dlouhodobé dopady jak minulých, tak i současných rozhodnutí, a tímto se dostává do víceletého období. Provažníková (2015) považuje jako podklad při tvorbě návrhu rozpočtu právě rozpočtový výhled, který však musí být pro tyto účely vypracován nad rámec zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zpravidla však malé obce rozpočtový výhled po jeho sestavení hojně nevyužívají a ve většině případů pouze provádí jeho každoroční aktualizaci. Tak je tomu také v případě sledované obce Číhaň. Z tohoto důvodu je navrženo zpracování investičních akcí, které je možné předvídat, do rozpočtového výhledu. Tímto by došlo k lepší vypovídací schopnosti rozpočtového výhledu a obec by následně mohla z rozpočtového výhledu více vycházet při tvorbě návrhu rozpočtu. Rozpočtový výhled by se tím stal opravdu pomocným nástrojem při sestavování návrhu rozpočtu. V rámci rozpočtového výhledu bylo též doporučeno, aby se obec snažila o zpracování věrného a reálného rozpočtového výhledu, ze kterého by obec následně mohla

skutečně vycházet při zpracování návrhu rozpočtu. Tento dokument by poté nesloužil pouze jako zákonem daná administrativní zátěž obce.

Jako další možnost zlepšení lze navrhnout doplňující a vysvětlující komentáře k určitým paragrafům či třídám v návrhu rozpočtu, které by sloužily pro lepší orientaci občanů či široké veřejnosti. Pro lepší transparentnost by jistě pomohla rekapitulující tabulka, která by obsahovala součtový řádek příjmů a výdajů a oblast financování. Rozpočtové výhledy během zkoumaného období zahrnovaly příliš podrobné členění příjmů i výdajů na konkrétní položky a paragrafy, což vede spíše k nižší přehlednosti pro místní občany, kteří v dané problematice nedisponují potřebnými znalostmi. Naopak jako kladné je možno uvést to, že rozpočtový výhled na období 2018 až 2020 již pojímá souhrnnou tabulku s členěním pouze na jednotlivé třídy a nově obsahuje také sloupec skutečného roku a informaci o schodku či přebytku rozpočtu.

Sedmihradská (2015) porovnávala hospodaření dle rozpočtového provizoria u státního rozpočtu a rozpočtů jednotlivých obcí. Došla zde k závěru, že rozpočtové provizorium u rozpočtu státu nastává pouze ve výjimečných situacích, avšak u obcí k němu dochází poměrně často. Dle velikostních skupin obcí převažuje hospodaření dle rozpočtového provizoria u malých obcí, naopak větší obce (nad 25 000 obyvatel) se snaží hospodařit již podle schváleného rozpočtu bez nutnosti rozpočtového provizoria. Z analýzy rozpočtového procesu obce Číhaň je patrná shoda s tímto názorem, kdy obec v období 2006–2015 sestavovala rozpočtové provizorium. Výjimku tvoří roky 2016 a 2017, kdy se obec snaží schválit přímo rozpočet v prosinci předešlého roku. Důvodem, proč již obec nesestavuje rozpočtové provizorium, je vyšší informovanost o známých částkách transferů a daňových příjmů na příští rok a plánování v oblasti výdajů do budoucnosti. Obec upustila od rozpočtového provizoria rovněž z důvodu vyšší administrativní zátěže, neboť bylo zapotřebí sestavení dvou dokumentů – rozpočtového provizoria a následně rozpočtu.

Bulíčková (2016) ve své práci prováděla analýzu rozpočtového procesu ve vybrané obci, která se dle počtu obyvatel shoduje se sledovanou obcí Číhaň a spadá tak mezi malé obce do 500 obyvatel. Na analyzované obci došla k závěru, že malé obce příliš nezhodnocují své finanční prostředky a nevyužívají dostatečně transferů od vyšších úrovní vlády. Oproti tomu obec Číhaň se snaží využívat ve větším měřítku dotační tituly, aby docházelo ke zvelebení obce a eliminovala se tak finanční spoluúčast na realizovaných projektech.

Dle Provazníkové (2015) by měl být vypracovaný závěrečný účet stručný, přehledný a vypovídající. Co se týče komplexního rozboru hospodaření obce Číhaň, závěrečné účty přehledně klasifikují údaje o plnění příjmů a výdajů a jednotlivé kroky jsou za sebou logicky řazeny. Jako pozitivum lze vyzdvihnout zvláštní vykazování rozpočtových opatření, na základě kterých jsou upraveny částky schváleného rozpočtu. Místním občanům jistě pomůže sloupec procentuálního plnění rozpočtu vzhledem k rozpočtu upravenému.

Závěrečné účty obce Číhaň dále obsahují zůstatky na bankovních účtech. Informace o vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu i ostatním rozpočtům veřejné úrovně jsou upraveny do rámcové tabulky, ze které je možné snadno zjistit poskytovatele dotace, účel i částku dotace a její čerpání. Na druhou stranu vyúčtování poskytnutých dotací obcím a organizacím či osobám by bylo příhodné shrnout též do tabulky, aby byla zajištěna lepší transparentnost. Rozbory hospodaření mají vhodně konstruované odkazy na příslušné dokumenty či písemnosti, do kterých lze nahlédnout na obecním úřadu u účetní obce. Z důvodu vyšší vypovídací schopnosti je doporučeno zavedení doplňujících grafů do závěrečného účtu, aby si místní občané mohli udělat lepší představu o hospodaření dané obce. Nezbytnou součástí je též vypořádání hospodářského výsledku a zpráva o výsledku hospodaření obce.

13 ZÁVĚR

Hlavní cíl této práce se vztahoval ke zhodnocení právní úpravy rozpočtového procesu na úrovni obce, kde bylo vycházeno ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Mezi dílčí cíle se řadí problematika samotného rozpočtového procesu a analýza jeho jednotlivých fází.

Tato bakalářská práce byla zaměřena na vybranou obec Číhaň, jež se svojí velikostní kategorií řadí mezi tzv. malé obce do 500 obyvatel, které tvoří na území České republiky nejčetnější zastoupení. Pro analýzu rozpočtového procesu bylo vybráno období 12 let, konkrétně roky 2006–2017. Rok 2017 však není zcela kompletní, neboť tento rozpočtový rok stále probíhá a není prozatím uzavřen.

Analýza rozpočtového procesu obce Číhaň se opírá o zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, kde jsou stanoveny podmínky, které musí obec splnit během základních etap rozpočtového procesu. Jednotlivé etapy rozpočtového procesu jsou proto shodné jak u velkých, tak malých obcí. Rozdílnosti lze nalézt pouze ve způsobu jejich postupování a v podrobnosti povinně vypracovávaných dokumentů, kde je ponechána obcím určitá „volná ruka“. Účetní sledované obce je odpovědnou osobou za většinu fází rozpočtového procesu. Nezbytností je proto její odborná způsobilost a hlídání změn v podobě novelizace zákonů. Mezi velkou výhodou patří také mnohaletá praxe účetní obce v dané problematice, která je mnohdy důležitější než znalost teoretických pojmů.

Na základě provedené analýzy rozpočtového procesu lze usoudit, že obec Číhaň ve sledovaném období (2006–2017) hospodaří dle platných zásad a pravidel. Důkazem toho je přezkum hospodaření obce, kdy ani v jednom z těchto roků nebyly zjištěny dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, žádné chyby ani nedostatky.

Dle stěžejního zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, obec Číhaň ve fázi návrhu rozpočtu vychází z rozpočtového výhledu sestavovaného na období tří let. Novela tohoto zákona z roku 2015 přinesla výrazné změny v oblasti poskytování dotací a návratných finančních výpomocí. Od této doby vznikly obcím vyšší informační povinnosti,

kdy je nutnost zveřejňovat veškeré záměry obce. Zákon dále v této oblasti zavedl podstatné náležitosti u žádostí o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí. U rozpočtového výhledu tento zákon nestanovuje konkrétní podobu, tudíž si obec sama volí jeho rozsah a podrobnost. Od roku 2006 je v zákoně zakotvena povinnost obcí v případě dlouhodobých závazků uvádět jejich dopad na hospodaření, a to po celé období trvání závazku. Další novela zákona z roku 2009 považuje nezpracování rozpočtového výhledu za správní delikt, tudíž tím vznikla obcím povinnost v jeho sestavování. Rozpočtový výhled však nepodléhá dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, nutnému schválení. I přes to obec Číhaň střednědobý výhled rozpočtu schvaluje na zasedání zastupitelstva obce. Etapa projednání a schválení rozpočtu je dle stejnojmenného zákona upravena o rozpis rozpočtu, ke kterému dochází neprodleně po schválení rozpočtu obce. V případě pravidel rozpočtového provizoria zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, nespecifikuje jejich bližší podobu, obecní zastupitelstvo si tato pravidla stanovuje samo. V oblasti kontroly rozpočtu se obec řídí zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Zároveň zde má zavedenu vnitřní směrnici. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v poslední fázi rozpočtového procesu, kterou je závěrečný účet obce, striktně stanovuje jeho obsah a podrobné členění, obec v tomto kroku nemá větší volnost. Obec Číhaň má implementovanou směrnici ke schvalování účetní závěrky.

Po provedené analýze byly doporučeny drobné návrhy na zlepšení, kdy v oblasti návrhu rozpočtu lze doporučit implementaci vnitřní směrnice, ve které by byly uvedeny závazné termíny a odpovědnosti jednotlivých osob. V rámci rozpočtového výhledu bylo doporučeno, aby se obec snažila o zpracování věrného a reálného rozpočtového výhledu, ze kterého by obec mohla opravdu vycházet při zpracování návrhu rozpočtu. Dokument by poté nesloužil pouze jako nutná, zákonem daná administrativní zátěž obce. Aby obec mohla při tvorbě návrhu rozpočtu vycházet z rozpočtového výhledu, je navrženo zapracování investičních akcí prováděných v budoucnu do rozpočtového výhledu. Tímto by se zlepšila jeho vypovídací schopnost. Jako další možnost zlepšení lze navrhnout vysvětlující komentáře k určitým paragrafům či položkám v návrhu rozpočtu, které by sloužily pro lepší orientaci občanů a veřejnosti. Z důvodu vyšší transparentnosti je doporučeno zavedení doplňujících grafů do závěrečného účtu, aby si místní občané mohli udělat lepší představu o hospodaření dané obce.

SUMMARY

The bachelor thesis provides information about the budgetary process and its individual steps, including a budget draft, discussion and approval of the budget, control of budget and final account of the municipality. The main objective of this bachelor thesis is to analyse the budgetary process in selected municipality in term of the theory and practice. The individual objective is to propose how current rules correspond with the implementation of responsibility. The amount of revenues and expenditures confronts with problem of budget constraint. The important part of the budgetary process is the budgetary forecast. The municipalities plan their investment for the future. The based terms about the local government and budgetary rules, which local municipalities must respect, are described there. Following, a general description of individual steps with focus on the first step, which is the budget draft, is presented. The budgetary process is applied to the selected Municipality of Číhaň. Finally, there are realized the analyses of the budgetary process and possibilities for improvement are recommended.

Keywords: budgetary process, municipality, budget forecast

JEL Classification: H72

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Peková, J. (2011). Finance územní samosprávy: teorie a praxe. Praha: Wolters Kluwer.
2. Provazníková, R. (2015). Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing.
3. Schneiderová, I. (2014). Rozpočtová skladba v roce 2015. Nové Město n. Cidlinou: Acha obec účtuje.
4. Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. (2005). Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI
5. Peková, J. (2004). Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management Press.
6. Peková, J. (2011). Veřejné finance: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer.
7. Sedmihradská, L. (2015). Rozpočtový proces obcí. Praha: Wolters Kluwer.

SEZNAM POUŽITÉ LEGISLATIVY

8. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
9. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
10. Vyhláška ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě
11. Vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu
12. Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
13. Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů
14. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
15. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
16. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích
17. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
18. Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

INTERNETOVÉ ZDROJE

19. Finanční autonomie obcí. Dostupné na:
<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6222040>
20. Sestavení a schvalování rozpočtu. Dostupné na:
<http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/723-tvorba-a-schvalovani-rozpocetu/>
21. Webové stránky obce Číhaň. Dostupné na:
<http://www.cihan.cz/cihan/default.asp>
22. Počet obyvatel obce Číhaň. Dostupné na:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=542024&zsj=023591>
23. Velikostní skupiny obcí v ČR. Dostupné na:
<https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2016>
24. Dobrovolný svazek obcí Ostružná. Dostupné na:
<http://dso-ostruzna.cz/ostruzna/>
25. Mikroregion Plánicko, z. s. p. o. Dostupné na:
<http://www.planicko.cz/>
26. Změny v rozpočtovém výhledu. Dostupné na:
<http://moderniobec.cz/rozpocetovy-vyhled-ano-ci-ne/>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Schéma běžného rozpočtu.....	12
Tabulka 2: Schéma kapitálového rozpočtu	13
Tabulka 3: Kompetence a lhůty k písemnostem do roku 2015	47
Tabulka 4: Kompetence a lhůty k písemnostem od roku 2016	47
Tabulka 5: Vyběšování a schvalování dokumentů obce od 21. února 2017	48

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma rozpočtové soustavy v ČR	10
Obrázek 2: Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem.....	11
Obrázek 3: Rozpočtový proces na příkladu rozpočtu obce v ČR.....	20
Obrázek 4: Hierarchické uspořádání Obecního úřadu Číhaň.....	40

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Druhové třídění příjmů rozpočtu obce Číhaň za období 2006–2016 (v Kč)	43
Graf 2: Druhové třídění výdajů rozpočtu obce Číhaň za období 2006–2016 (v Kč)	45
Graf 3: Příjmy a výdaje obce Číhaň v letech 2006–2017 (v Kč)	46

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Návrh rozpočtu obce Číhaň na rok 2016

Rozpočet obce Číhaň na rok 2016 návrh

Příjmy

2016

<i>Paragraf</i>	<i>Položka</i>		<i>v tis. Kč</i>
	1111	Daň z příjmu fyzických osob ze záv. činnosti	430
	1112	Daň z příjmu fyzických osob ze sam. v. činnosti	10
	1113	Daň z příjmu fyzických osob z kap. výnosů	50
	1121	Daň z příjmu právnických osob	420
	1122	Daň z příjmu právnických osob za obce	100
	1211	Daň z přidané hodnoty	950
	1361	Správní poplatky	5
	1340	Poplatek za komunální odpad	110
	1341	Poplatek ze psů	3
	1343	Poplatek za užívání veř.prostranství	1
	1351	Odvody z výtěžku prov.loterií	8
	1511	Daň z nemovitosti	200
	4112	Neinvestiční dotace	54
Lesnictví			
1032	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	150
Silnice			
2212	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	5
Vodní díla v zemědělské krajině			
2341	2139	Ostatní příjmy z pronájmu majetku	1
Bytové hospodářství			
3612	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	15
3612	2132	Příjmy z pronájmu ost.nemovitostí	180
Nebytové hospodářství			
3613	2132	Příjmy z pronájmu ost.nemovitostí	7
Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené			
3639	2131	Příjmy z pronájmu pozemků	60
3639	3111	Příjmy z prodeje pozemků	0
Sběr a svoz komunálních odpadů			
3722	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	5
Sběr a svoz ostatních odpadů			
3725	2324	Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	30
Veřejná správa			
6171	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	5
6171	2329	Ostatní nedaňové příjmy	0
Finanční oerace			
6310	2141	Příjmy z úroků	3
			2.802

Výdaje

2016

Paragraf	Třída		v tis.Kč
Lesnictví			
1031	5		70
1032	5		80
Silnice			
2212	5		350
Ostatní záležitosti pozemních komunikací			
2219	5		5
Provoz veřejné silniční dopravy			
2221	5		12
Pitná voda			
2310	5		35
Odvádění a čištění odpad.vod a nakládání s kaly			
2321	5		35
Vodní díla v zemědělské krajině			
2341	5		0
Činnosti knihovnické			
3314	5		6
Ostatní záležitosti kultury			
3319	5		5
Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků			
3349	5		4
Záležitosti kultury,církví a sděl.prostředků			
3399	5		30
Sportovní zařízení v majetku obce			
3412	5		30
Ostatní tělovýchovná činnost			
3419	5		5
Využití volného času dětí a mládeže			
3421	5		5
3421	6		100
Zájmová činnost a rekreace j.n.			
3429	5		10
Bytové hospodářství			
3612	5		20
Veřejné osvětlení			
3631	5		30
3631	6		100
Územní plánování			
3635	6		50
Komunální služby a územní rozvoj j.n.			
3639	5		15
Sběr a odvoz nebezpečných odpadů			
3721	5		40
Sběr a odvoz komunálních odpadů			
3722	5		120

Sběr a odvoz ostatních odpadů		
3723	5	50
Využívání a zneškodňování komunálních odpadů		
3725	5	8
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň		
3745	5	30
Ost.služby a činn.v oblasti soc.péče		
4359	5	3
Požární ochrana-dobr.část		
5512	5	50
Zastupitelstva obcí		
6112	5	195
Činnost místní správy		
6171	5	700
Výdaje z finančních operací		
6310	5	5
Pojištění funkčně nspecifikované		
6320	5	20
Ostatní finanční operace		
6399	5	100
Finanční vypořádání minulých let		
6402	5	0
Ostatní činnosti		
6409	5	12
CELKEM		2.330

Financování

pol.	8115	-472
------	------	------

Vyvěšeno na ÚD obce : 2.12.2015 - 19.12.2015

Vyvěšeno na elektronické ÚD : 3.12.2015 - 19.12.2015

Rozpočet Obce Čihaň bude schválen na VZ OZ obce Čihaň dne 19.12.2015.

Příloha č. 2 – Rozpočtový výhled obce Čihaň sestavený na období 2017–2019

ROZPOČTOVÝ VÝHLED OBCE ČIHAŇ NA OBDOBÍ 2017 - 2019

Příjmy			2017	2018	2019
<i>Paragraf</i>	<i>Položka</i>		<i>v tis.Kč</i>	<i>v tis.Kč</i>	<i>v tis.Kč</i>
	1111	Daň z příjmu fyzických osob ze záv. činnosti	400	400	400
	1112	Daň z příjmu fyzických osob ze sam. v.	20	20	20
	1113	Daň z příjmu fyzických osob z kap. výnosů	40	40	40
	1121	Daň z příjmu právnických osob	400	400	400
	1211	Daň z užívané hodnoty	900	900	900
	1361	Správní poplatky	5	5	5
	1337	Poplatek za komunální odpad	100	100	100
	1341	Poplatek ze psů	3	3	3
	1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	1	1	1
	1345	Poplatek z ubytovací kapacity	0	0	0
	1351	Odvod z loterií a podobných her	8	8	8
	1511	Daň z nemovitosti	200	200	200
	4112	Neinvestiční dotace	60	60	60
Lesnictví					
1032	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	60	60	60
Sádky					
2212	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	10	10	10
Přímá veda					
2310	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	2	2	2
Odvádění a čištění odpadních vod					
2321	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	2	2	2
Bytové hospodářství					
3612	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	15	15	15
3612	2132	Příjmy z pronájmu ost. nemovitosti	180	180	180
Nebytové hospodářství					
3613	2132	Příjmy z pronájmu ost. nemovitosti	7	7	7
Komunální služby a územní rozvoj jiné nezatažené					
3639	2131	Příjmy z pronájmu pozemků	30	30	30
3639	3111	Příjmy z prodeje pozemků	20	20	20
Sběr a odvoz komunálních odpadů					
3722	2111	Příjmy z poskytovaných služeb a výrobků	4	4	4
Sběr a odvoz ostatních odpadů					
3723	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	30	30	30
Veřejná správa					
6171	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	5	5	5
Finanční operace					
6310	2141	Příjmy z úroků	10	10	10
CELKEM			2 512	2 512	2 512

výdaje			2017	2018	2019
<i>Paragraf</i>	<i>Položka</i>		<i>v tis.Kč</i>	<i>v tis.Kč</i>	<i>v tis.Kč</i>
Lesní hospodářství					
1031			60	60	60
1032			60	60	60
1036			40	40	40
Sádky					
2212			70	70	70

Provoz veřejné silniční dopravy			
2221		12	12
Pitná voda			
2310		30	30
Odvádění a čištění odpadních vod			
2321		50	90
Činnosti knihovnické			
3314		6	6
Ostatní záležitosti kultury			
3319		2	2
Ostatní záležitosti sděl. prostředků			
3349		10	10
Ostatní záležitosti kultury			
3399		6	6
Sportovní zařízení v majetku obce			
3412		60	60
3419		2	2
Využití volného času dětí a mládeže			
3421		10	10
Bytové hospodářství			
3612		30	30
Nebytové hospodářství			
3613		10	10
Veřejné osvětlení			
3631		30	30
Územní plánování			
3635		60	60
Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené			
3639		40	40
Sběr a svoz nebezpečných odpadů			
3721		25	25
Sběr a svoz komunálních odpadů			
3722		110	110
Sběr a odvoz ostatních odpadů			
3723		55	55
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleně			
3745		30	30
Sbor dobrovolných hasičů			
5512		60	60
Zastupitelstvo			
6112		200	200
Činnost místní správy			
6171		720	750
Ostatní finanční operace			
6310		7	7
6320		6	6
Ostatní činnosti j.n.			
6409		1	1
Celkem		2075	2075

Rozpočtový výhled na období 2017 - 2019 byl schválen na VZ OZ Obce Čihaň dne 19.12.2015

Příloha č. 3 – Rozpočtový výhled obce Číhaň sestavený na období 2018–2020

OBEC ČÍHAŇ

Rozpočtový výhled obce Číhaň na období 2018 – 2020

	ROK			
	skutečnost	výhled		
	2017	2018	2019	2020
Třída 1 Daňové příjmy	2.287.000	2.300.000	2.350.000	2.400.000
Třída 2 Nedaňové příjmy	621.000	500.000	550.000	620.000
Třída 3 Kapitálové příjmy	--	--	--	--
Třída 4 Přijaté dotace	55.000	55.000	55.000	55.000
Příjmy po konsolidaci celkem	2.963.000	2.855.000	2.955.000	3.075.000
Třída 5 Běžné (neinvestiční) výdaje	2.042.000	2.050.000	2.120.000	2.150.000
Třída 6 Kapitálové (investiční) výdaje	370.000	450.000	550.000	1.550.000
Výdaje po konsolidaci celkem	2.412.000	2.500.000	2.670.000	3.700.000
Rozdíl P-V (schodek/přebytek)	551.000	355.000	285.000	- 625.000
Financování	- 551.000	- 355.000	- 285.000	625.000
Třída 8 úvěry krátkodobé, dlouhodobé (+)	--	--	--	--
Třída 8 Splátka jistin úvěrů (-)	--	--	--	--
Změna stavu prostředků na bankovních účtech (pol. 8115 +/-)	- 551.000	- 355.000	- 285.000	625.000

Rozpočtový výhled obce Číhaň na období 2018 – 2020 byl schválen obecním zastupitelstvem obce Číhaň na veřejném zasedání OZ dne 19. 12. 2016.

Příloha č. 4 – Rozpočtové provizorium obce Číhaň na rok 2013

Rozpočtové provizorium obce Číhaň na rok 2013

Příjmy

2013

Paragraf	Položka		v tis. Kč
	1111	Daň z příjmu fyzických osob ze záv. činnosti	400
	1112	Daň z příjmu fyzických osob ze sam. v. činnosti	30
	1113	Daň z příjmu fyzických osob z kap. výnosů	40
	1121	Daň z příjmu právnických osob	400
	1122	Daň z příjmu právnických osob za obce	100
	1211	Daň z přidané hodnoty	800
	1361	Správní poplatky	5
	1340	Poplatek za komunální odpad	80
	1341	Poplatek ze psů	4
	1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	1
	1351	Odvody z výtěžku provozování loterií	3
	1511	Daň z nemovitostí	180
	4112	Neinvestiční dotace	60
Lesnictví			
1032	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	90
Silnice			
2212	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	10
Bytové hospodářství			
3612	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	10
3612	2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí	180
Nebytové hospodářství			
3613	2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí	25
Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené			
3639	2131	Příjmy z pronájmu pozemků	30
3639	3111	Příjmy z prodeje pozemků	20
Sběr a svoz komunálních odpadů			
3722	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	6
Sběr a svoz ostatních odpadů			
3723	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	20
Veřejná správa			
6171	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	4
6171	2329	Ostatní nedaňové příjmy	2
Finanční operace			
6310	2141	Příjmy z úroků	10
CELKEM			2.510

Výdaje

2012

Paragraf	Položka		v tis.Kč
Lesnictví			
1031			100
1032			100
Silnice			
2212			360
Ostatní záležitosti pozemních komunikací			
2219			5
Provoz veřejné silniční dopravy			
2221			12
Pitná voda			
2310			12
Odvádění a čištění odpad.vod a nakládání s kaly			
2321			100
Základní školy			
3113			170
Činnosti knihovnické			
3314			6
Ostatní záležitosti kultury			
3319			1
Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků			
3349			4
Záležitosti kultury,církvi a sděl.prostředků			
3399			10
Sportovní zařízení v majetku obce			
3412			20
Ostatní tělovýchovná činnost			
3419			5
Využití volného času dětí a mládeže			
3421			5
Zájmová činnost a rekreace j.n.			
3429			100
Bytové hospodářství			
3612			15
Veřejné osvětlení			
3631			30
Územní plánování			
3635			100

Komunální služby a územní rozvoj j.n.		
3639		45
Sběr a odvoz nebezpečných odpadů		
3721		23
Sběr a odvoz komunálních odpadů		
3722		60
Sběr a odvoz ostatních odpadů		
3723		50
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň		
3745		30
Ost.sloužby a činn.v oblasti soc.péče		
4359		3
Požární ochrana-dobr.část		
5512		30
Zastupitelstva obcí		
6112		195
Činnost místní správy		
6171		700
Výdaje z finančních operací		
6310		8
Pojištění funkčně nspecifikované		
6320		6
Ostatní finanční operace		
6399		200
Ostatní činnosti		
6409		5
CELKEM		2.510

Vyřeno na ÚD: 30.11 - 15.12.2012

Rozpočtové provizorium Obce Čihaň bude schváleno na VZ OZ obce Čihaň dne 16.12.2012.

Příloha č. 5 – Rozpočtové opatření č. 3/2017

Rozpočtové opatření

26.06.2017

Rozpočtové opatření č.3 ze dne 26.6.2017 ze dne 26.06.2017

Strana 1 z 1

SU	AU	KapPol	Para	Uz	Org	ZJ	Org 2	ID plátce	Důvod	Schvál.rozpočet	Změna	Výsledný UR
231	00	00	4216	0000	14984	0033	000	0000000000	Dotace z MV na DA pro JSDHO	0,00	+450 000,00	0,00
231	00	00	5139	1031	00000	0000	000	0000000000	Nákup materiálu les	15 000,00	+20 000,00	0,00
231	00	00	6319	2212	00000	0000	000	0000000000	Dotace poskytnutá MR Plánicko	0,00	+10 000,00	0,00
231	00	00	5137	5512	00000	0000	000	0000000000	Věcné vybavení hasičů	0,00	+66 000,00	0,00
231	00	00	2111	1032	00000	0000	000	0000000000	Příjmy z posk.služ.a výrobků - les	300 000,00	+150 000,00	0,00
231	00	00	6130	3639	00000	0000	000	0000000000	Výdaje na pořízení pozemků	0,00	+205 000,00	0,00
231	00	00	6121	3421	00000	0000	000	0000000000	Budovy,haly,stavby	100 000,00	+100 000,00	0,00
231	00	00	8115	0000	00000	0000	000	0000000000	Změna stavu krátk.prostřed.na účtech	-551 000,00	-199 000,00	60 880,00

Změna schválena na VZOZ dne 26.6.2017. Tímto RO se schvaluje přebytek rozpočtu e výši 689.120.--Kč.

Celkový souhrn za RO :

Příjmy :	zvýšení	600 000,00	-	snížení	0,00	=	rozdíl	600 000,00
Výdaje :	zvýšení	401 000,00	-	snížení	0,00	=	rozdíl	401 000,00 (-)
Financování - změna celkem					-199 000,00	<->	Kontrola	199 000,00

Obecní úřad Číhaň
341 42 Kolinec
okres Klatovy
Tel, 376 594 225

Příloha č. 6 – Závěrečný účet obce Číhaň za rok 2016

ZÁVĚREČNÝ ÚČET OBCE ČÍHAŇ ZA ROK 2016

(§ 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění platných předpisů)

1) Údaje o plnění příjmů a výdajů za rok 2016

(údaje jsou v Kč)

	Schválený rozpočet	Rozpočtová opatření	Upravený rozpočet	Plnění k 31.12.2016	% plnění k upravenému k rozpočtu
Třída 1 - Daňové příjmy	2 287 000	403 000	2 690 000	2 700 555,90	100,39
Třída 2 - Nedaňové příjmy	461 000	74 188	535 188	552 502,04	103,24
Třída 3 - Kapitalové příjmy	0	95 000	95 000	92 550	97,42
Třída 4 - Přijaté transfery	55 000	792 000	847 000	847 000	100
Příjmy celkem	2 803 000	1 364 188	4 167 188	4 192 607,94	100,61
Třída 5 - Běžné výdaje	2 092 000	992 193	3 084 193	3 807 019,38	123,44
Třída 6 - Kapitalové výdaje	250 000	1 640 723	1 890 723	1 890 327	98,65
Výdaje celkem	2 342 000	2 632 916	4 974 916	4 697 346,38	94,42
Saldo: Příjmy - výdaje	461 000	-1 268 728	-807 728	-504 738,44	
Třída 8 - financování	-461 000	1 268 728	807 728	504 738,44	
Přijaté úvěry a půjčky	0	0	0	0	
Splátky úvěrů	0	0	0	0	
Fond rezerv	0	0	0	0	
Fond sociální	0	0	0	0	
Financování celkem	-461 000	-693 058	807 728	504 738,44	
Přebytek (-), ztráta (+)				+504 738,44	

Rekapitulace

Zůstatek účtu k 31.12.2015	3.500.296,23
+ Příjmy za rok 2016	+4.192.607,94
- Výdaje za rok 2016	-4.697.346,38
Celkem k 31.12.2016	2.995.557,79

Zůstatek účtu k 31.12.2015	3.500.296,23
Rozdíl mezi příjmy a výdaji za rok 2016	-504.738,44
Stav účtu k 31.12.2016	2.995.557,79

Zůstatek na běžném účtu KB Klatovy k 31.12.2016 : 1.901.724,28 Kč

Zůstatek na běžném účtu ČNB Dotace k 31.12.2016 : 90.834,18 Kč

Zůstatek na Spořicímu účtu KB Klatovy k 31.12.2016 : 1.002.999,33 Kč

Zůstatek pokladni hotovosti k 31.12.2016: 0,-- Kč

Údaje o plnění rozpočtu příjmů, výdajů a o dalších finančních operacích v plném členění podle rozpočtové skladby jsou obsaženy v příloze č. 1 a jsou k nahlédnutí na obecním úřadu u paní účetní (výkaz FIN 2-12 k 31.12.2016, Rozvaha k 31.12.2016, Výkaz zisku a ztráty k 31.12.2016, Příloha k 31.12.2016).

2) Hospodářská činnost obce

Obec nevede hospodářskou činnost.

3) Stav účelových fondů a finančních aktiv

Obec nezřídila žádné účelové fondy.

4) Hospodaření příspěvkových organizací zřízených městem

Obec nemá zřízenou žádnou příspěvkovou organizaci.

5a) Vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu a ostatním rozpočtům veřejné úrovně

Čerpané dotace do rozpočtu obce za rok 2016 činily celkem 835.193,- Kč. Rozpis přijatých dotací a jejich čerpání v průběhu roku 2016 je zpracován v tabulce. Dotace byly řádně vyúčtovány. Všechny dotace byly použity na stanovený účel.

poskytovatel	účel	ÚZ	položka	org.	rozpočet	čerpání	%
KÚPK	Neinvestiční dotace Volby do KZ	98193	4111		22.000	10.193	46,33
KÚPK	Neinvestiční dotace Výkon státní správy		4112		55.000	55.000	100
KÚPK	Neinvestiční dotace Oprava MK Nový Dvůr I. etapa		4122	28	450.000	450.000	100
KÚPK	Neinvestiční dotace Studie odkanalizování obce Čihaň		4122	30	20.000	20.000	100
KÚPK	Investiční dotace Pořízení nového automobilu pro JSDHO Čihaň		4222	31	300.000	300.000	100
	CELKEM				847.000	835.193	98,6

Tabulky finančního vypořádání jsou k nahlédnutí na obecním úřadu u paní účetní.

5b) Vyúčtování finančních vztahů k příjemcům podpory z rozpočtu obce

Vyúčtování poskytnutých dotací obcím – položka 5193, 5321:

- Finanční příspěvek na zajištění dopravní obslužnosti území Plzeňského kraje: 12.240,- Kč
- Finanční příspěvek Města Klatovy na protidrogovou prevenci: 753,-Kč

Vyúčtování poskytnutých dotací organizacím a osobám - pol. 5223, 6319:

- Příspěvek Oblastní charitě Klatovy na sociální služby: 5 000,- Kč
- Příspěvek Diakonii ČCE Píseň na pokrytí nákladů ve prospěch občana Jana Planický: 3.000,- Kč
- Příspěvek DSO Ostružná na nákup „Reztřetí vybavení pro konání akcí svazku obcí Ostružná“ : 16.723,- Kč

Všechny poskytnuté dotace byly využity a vyčerpány v souladu s dotačním titulem.

6) Finanční vypořádání minulých let:

V r. 2016 nebylo prováděno žádné vypořádání minulých let.

7) Vypořádání hospodářského výsledku Obce Čihaň za rok 2016

Zastupitelstvo obce schvaluje vypořádání hospodářského výsledku z hlavní činnosti za rok 2016 takto: zisk po zdanění z hlavní činnosti 101.550,63 Kč převést na účet 432 – Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let.

8) Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření ÚSC Čihaň za rok 2016:

Přezkoumání hospodaření se uskutečnilo dne 5. 4. 2017. Přezkoumání vykonaly pracovnice Krajského úřadu Plzeňského kraje Zoja Šťastná a Jitka Voldřichová na základě žádosti obce Čihaň. Postupováno bylo v souladu se zákonem č. 420/2004 Sb. o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Závěr zprávy:

Při přezkoumání hospodaření ÚSC Čihaň za rok 2016

Nebyly zjištěny chyby a nedostatky (610 odst. 3 písm. a) zákona č.420/2004 Sb.)

Plné znění zprávy o provedeném přezkoumání hospodaření obce za rok 2016 je přílohou č.2 k zůvěrečnému účtu a je k nahlédnutí na OÚ Čihaň.

V Číhání dne 22. 5. 2017

Zpracovala: Míluše Kotlanová

Za obec: starosta

Ing. Josef Srb

Zveřejněno na úřední desce:

v písemné podobě dne: 24. 5. 2017

v elektronické podobě dne: 24. 5. 2017

Sejmuto z úřední desky:

v písemné podobě dne:

v elektronické podobě dne: